

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 22.5.2002
COM(2002) 242 τελικό

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

άνοιξη 2002

(υποβάλλεται από την Επιτροπή)

Περιεχόμενα

Συνοπτικό σημείωμα	5
Εισαγωγή	10
Διάρθρωση.....	12
Περιορισμοί.....	12
Μητρώο κρατικών ενισχύσεων – ένα δεύτερο εργαλείο διαφάνειας.....	13
Μέρος 1: Επισκόπηση των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	14
1.1 Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς όρους	14
1.2 Κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα.....	17
1.3 Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα	19
Μέρος 2: Μεταρρύθμιση των πολιτικών των κρατών μελών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις.....	21
2.1 Οριζόντιοι στόχοι.....	21
2.2 Τομεακοί στόχοι.....	24
2.3 Άνθρακας και χάλυβας.....	25
2.4 Κρατικές ενισχύσεις για τη συνοχή και την περιφερειακή ανάπτυξη.....	26
2.5 Μέσα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων.....	28
Μέρος 3: Εφαρμογή των διαδικασιών στην Ευρωπαϊκή Ένωση - Αποτελέσματα.....	31
3.1 Καταχωρηθείσες υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων.....	31
3.2 Αποφάσεις της Επιτροπής	31
3.3 Ανάκτηση της ενίσχυσης.....	32
3.4 Εκσυγχρονισμός του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων.....	33
Μέρος 4: Κρατικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και εσωτερική αγορά.....	35
4.1 Κρατικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).....	35
4.2 Απόδοση των ΜΜΕ και κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη.....	36

4.3	Κρατικές ενισχύσεις, επιχειρηματικά κεφάλαια και ίδρυση επιχειρήσεων	36
4.4	Κρατικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ και ρυθμιστικό και διοικητικό πλαίσιο στην εσωτερική αγορά	37
	Φόρουμ για τις κρατικές ενισχύσεις.....	40
	Τεχνικό παράρτημα	41

Διαγράμματα και πίνακες

Πίνακας 1:	Κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη, 2000	14
Διάγραμμα 1:	Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ, 1996 - 2000.....	15
Πίνακας 2:	Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους όρους και κατά κεφαλή 1996-2000	16
Πίνακας 3:	Κρατικές ενισχύσεις σε σχετικούς όρους 1996-2000.....	16
Πίνακας 4:	Κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα, 2000	17
Πίνακας 5:	Κρατικές ενισχύσεις ανά τομέα στην Κοινότητα, 1996 –2000	18
Πίνακας 6:	Κρατικές ενισχύσεις ανά τομέα στα κράτη μέλη, 1996–2000	18
Πίνακας 7:	Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα, 2000.....	19
Διάγραμμα 2:	Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα, 1996 - 2000	20
Πίνακας 8:	Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα σε σχετικούς όρους 1996 - 2000.....	20
Πίνακας 9:	Κρατικές ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους, για συγκεκριμένους τομείς, στον τομέα του άνθρακα και για περιφερειακούς στόχους, 2000.....	22
Διάγραμμα 3:	Μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται για οριζόντιους στόχους*, 1996 - 2000	23
Διάγραμμα 4:	Μερίδιο κρατικών ενισχύσεων προς συγκεκριμένους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, 1996 - 2000	24
Πίνακας 10:	Κρατικές ενισχύσεις στη βιομηχανία άνθρακα, 1996 - 2000	25
Πίνακας 11:	Κρατικές ενισχύσεις για περιφερειακούς στόχους, 2000	26
Διάγραμμα 5:	Μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων για περιφερειακούς στόχους, 1996 - 2000.....	27
Διάγραμμα 6:	Μερίδιο του κάθε είδους ενίσχυσης στις συνολικές ενισχύσεις στην βιομηχανία στην ΕΕ, 1998 - 2000.....	28
Πίνακας 12:	Κρατικές ενισχύσεις προς την βιομηχανία ανά είδος ενίσχυσης, 1998 - 2000 ...	29
Διάγραμμα 7:	Ποσοστό αρνητικών αποφάσεων ανά κράτος μέλος, 1999-2001	32
Πίνακας 13:	Εντολές ανάκτησης που εκκρεμούσαν στις 05.03.2002.....	32
Πίνακας 14:	Εντολές ανάκτησης που εκκρεμούν και ποσά που πρέπει να επιστραφούν ανά κράτος μέλος.	33
Διάγραμμα 8:	Επιχειρηματικό κεφάλαιο και κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ	37
Πίνακας 15:	Δείκτες για το διοικητικό φόρτο στις επιχειρήσεις.....	38

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Σκοπός της παρέμβασης του δημοσίου και ιδίως της παρέμβασης που λαμβάνει την μορφή κρατικών ενισχύσεων είναι να επανορθώσει τα ανεπιθύμητα αποτελέσματα ορισμένων διαδικασιών της αγοράς. Ωστόσο, λόγω της στρεβλωτικής της επίδρασης στον ανταγωνισμό, η παρέμβαση υπό μορφή κρατικών ενισχύσεων πρέπει να δικαιολογείται συνεχώς και να υπόκειται σε μεθοδική εξέταση και παρακολούθηση. Πέραν της ανάγκης ελαχιστοποίησης της νόθευσης του ανταγωνισμού, η χορήγηση της ενίσχυσης πρέπει επίσης να είναι ισορροπημένη σε σχέση με τις εθνικές δημόσιες δαπάνες ενώ, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο της οικονομικής και νομισματικής ένωσης και του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης. Οι δημόσιοι πόροι πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά τρόπο φειδωλό και αποτελεσματικό.

Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στην Στοκχόλμη και την Βαρκελώνη, δηλαδή να επιτύχουν μείωση των κρατικών ενισχύσεων μέχρι το 2003, το παρόν έγγραφο περιέχει επιλεγμένα στοιχεία που επιτρέπουν την πραγματοποίηση πιο τεκμηριωμένων επιλογών σχετικά με τις μειώσεις των κρατικών ενισχύσεων και τις περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι δυνατές οι μειώσεις αυτές. Δεν θα είναι εύκολο να μειωθεί το επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων. Ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης κάλεσε και πάλι τα κράτη μέλη να αναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις προς οριζόντιους στόχους, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, το μεγαλύτερο περιθώριο ελιγμών που διαθέτουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την μείωση των κρατικών ενισχύσεων βρίσκεται, αναμφίβολα, στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών.

Η Επιτροπή άρχισε μια μακροπρόθεσμη διαδικασία μεταρρύθμισης η οποία αποσκοπεί στην απλούστευση των διαδικασιών που αφορούν τις μη περίπλοκες υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων και την επικέντρωση των προσπαθειών της στις πιο σοβαρές περιπτώσεις νόθευσης του ανταγωνισμού. Έχει αρχίσει η κατάρτιση νέων κοινοτικών κατευθυντηρίων γραμμών και πλαισίων. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται στον τομέα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες πρέπει να πληρούν τα αυστηρά κριτήρια που έχει εγκρίνει η Επιτροπή, απαλλάσσονται πλέον από την υποχρέωση κοινοποίησης. Εξάλλου, προετοιμάζεται και μια απαλλαγή κατά κατηγορία που αφορά την απασχόληση. Αυτές οι απαλλαγές κατά κατηγορία θα πρέπει να έχουν σαν αποτέλεσμα την μείωση των διοικητικών διαδικασιών των κρατών μελών και της Επιτροπής πριν από την εκτέλεση των ενισχύσεων που προορίζονται για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, επιτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο την επικέντρωση των προσπαθειών στην παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της ενίσχυσης. Το νέο πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος και το πολυτομεακό πλαίσιο έχουν εγκριθεί και η επίπτωσή τους στα επίπεδα των κρατικών ενισχύσεων θα παρακολουθείται με ιδιαίτερη προσοχή.

Βασικά πορίσματα

Το συνολικό επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε να μειώνεται

Το συνολικό επίπεδο των εθνικών κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ μειώθηκε από 105 δισεκατομμύρια EUR το 1996 σε 82 δισεκατομμύρια EUR το 2000. Αν και αυτή η υποχώρηση κατά 23 δισεκατομμύρια EUR οφείλεται ως επί το πλείστον στην μείωση

των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα (12 δισεκατομμύρια EUR), των ενισχύσεων στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (4 δισεκατομμύρια EUR) και των ενισχύσεων στις μεταφορές (4 δισεκατομμύρια EUR), σημειώθηκε επίσης μείωση στο επίπεδο των ενισχύσεων που χορηγούνται στην χαλυβουργία, τα ναυπηγεία και άλλους βιομηχανικούς τομείς καθώς και στον γεωργικό τομέα. Σε αντίθεση με τη γενική αυτή καθοδική τάση, παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση κατά 4 δισεκατομμύρια EUR στις ενισχύσεις υπέρ του περιβάλλοντος. Τα δύο κράτη μέλη που συνέβαλαν περισσότερο στην αισθητή αυτή μείωση είναι η Γερμανία (πτώση κατά 7 δισεκατομμύρια EUR) και η Ιταλία (πτώση κατά 8 δισεκατομμύρια EUR) κυρίως σαν αποτέλεσμα της σημαντικής μείωσης των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα.

Εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους πόρους που διατίθενται για κρατικές ενισχύσεις ...

Σε σχετικούς όρους, οι κρατικές ενισχύσεις ανήλθαν στο 0,99% του ακαθάριστου εγχωρίου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ το 2000. Αυτός ο μέσος όρος κρύβει σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών: το μερίδιο του ΑΕΠ που αντιστοιχεί στις κρατικές ενισχύσεις κυμαίνεται από 0,46% στο Ηνωμένο Βασίλειο ως 1,44% στην Φινλανδία. Το υψηλό ποσοστό που παρατηρείται στην Φινλανδία μπορεί να εξηγηθεί από το σχετικά μεγάλο ύψος των ενισχύσεων που χορηγούνται στην γεωργία, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 70% του συνόλου των ενισχύσεων στην χώρα αυτή.

... αλλά μειώνονται συνεχώς λόγω της μείωσης των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ στα περισσότερα κράτη μέλη

Το επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώθηκε σε ένδεκα από τα δεκαπέντε κράτη μέλη από το 1996 ως το 2000, σύμφωνα με την υποχρέωση που ανέλαβαν τα κράτη μέλη στην Στοκχόλμη να επιδείξουν πτώση των κρατικών ενισχύσεων μέχρι το 2003. Οι μεγαλύτερη πτώση παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Πορτογαλία (κατά περίπου 0,4 ποσοστιαίες μονάδες) κατά την περίοδο 1996-1998 και 1998-2000. Αντίθετα, οι κρατικές ενισχύσεις αυξήθηκαν σε σχέση με το ΑΕΠ στη Δανία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες. Στην περίπτωση της Ιρλανδίας, η αύξηση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην συμπερίληψη των στοιχείων που αφορούν τον ιρλανδικό φόρο στις επιχειρήσεις ο οποίος θεωρείται κρατική ενίσχυση από το 1998, σε συνδυασμό με μικρότερες αυξήσεις των ενισχύσεων υπέρ της γεωργίας και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Όσον αφορά τα άλλα τρία κράτη μέλη, οι αυξήσεις οφείλονται κυρίως στις υψηλότερες ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών.

Η κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα διαφέρει σημαντικά ανάμεσα στα κράτη μέλη και σε συνάρτηση με την χρονική περίοδο

Η επίπτωση των κρατικών ενισχύσεων στην εσωτερική αγορά επηρεάζεται όχι μόνον από τον όγκο τους αλλά και από την σύνθεσή τους. Το 2000, το 39% των κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ χορηγήθηκε στον τομέα των μεταφορών, και σχεδόν αποκλειστικά στις σιδηροδρομικές μεταφορές. Το μερίδιο της συνολικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε στην βιομηχανία ήταν 29%, στην γεωργία και την αλιεία 17% και στον τομέα του άνθρακα 9%. Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους τομείς στους οποίους χορηγούν τις ενισχύσεις τους. Οι ενισχύσεις υπέρ των τομέων της γεωργίας και της αλιείας αντιστοιχούσαν μόνον στο 7% του συνόλου των ενισχύσεων στη Γερμανία, ενώ στην Φινλανδία το ποσοστό αυτό έφθανε το 73%. Οι

ενισχύσεις υπέρ του σιδηροδρομικού τομέα αντιπροσώπευαν πάνω από το 60% του συνόλου των ενισχύσεων στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο, σε σχέση με τον κοινοτικό μέσο όρο που ανέρχεται σε 39%. Οι ενισχύσεις στην βιομηχανία άνθρακος αντιπροσωπεύουν το 20% των ενισχύσεων που χορηγούνται στη Γερμανία και την Ισπανία, έναντι του κοινοτικού μέσου όρου του 9%.

Μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000, το μερίδιο των ενισχύσεων υπέρ της βιομηχανίας μειώθηκε κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες ενώ το μερίδιο υπέρ των μεταφορών αυξήθηκε κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες.

Εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την χορήγηση ενισχύσεων στον βιομηχανικό τομέα. Η διακύμανση είναι μεγάλη όταν η ενίσχυση εκφράζεται σε ποσοστό προστιθέμενης αξίας: το ποσοστό 4% που παρατηρείται στην Δανία είναι περίπου επτά φορές υψηλότερο από το χαμηλότερο επίπεδο ενισχύσεων που σημειώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση: 0,6% στο Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπλέον, η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Ιταλία και το Λουξεμβούργο υπερβαίνουν τον κοινοτικό μέσο όρο που ανέρχεται σε 1,6%.

Τα κράτη μέλη αναπροσανατολίζουν τις ενισχύσεις στους οριζόντιους στόχους

Τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Βαρκελώνης και της Στοκχόλμης κάλεσαν τα κράτη μέλη να αναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις τους προς οριζόντιους στόχους οι οποίοι συνήθως αφορούν τομείς της αγοράς που παρουσιάζουν ελλείψεις, όπως το περιβάλλον, την κατάρτιση, την έρευνα και ανάπτυξη και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τις πρόσφατες τάσεις, το μερίδιο των κοινοτικών ενισχύσεων που χορηγείται για την επίτευξη οριζοντίων στόχων αυξήθηκε κατά 13 ποσοστιαίες μονάδες από την περίοδο 1996-1998 ως την περίοδο 1998-2000. Η θετική αυτή τάση παρατηρήθηκε, με διαφορετική ένταση, σε όλα τα κράτη μέλη εκτός της Αυστρίας, όπου το μερίδιο μειώθηκε ελαφρά από αρκετά υψηλό επίπεδο.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μειώσει τις ενισχύσεις τους προς συγκεκριμένους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών

Οι ενισχύσεις για την στήριξη συγκεκριμένων τομέων μπορούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό περισσότερο από τις ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους και τείνουν να επιδιώκουν άλλους στόχους αντί των εντοπισμένων ελλείψεων της αγοράς. Στα περισσότερα κράτη μέλη παρατηρείται πτωτική τάση. Οι μεγαλύτερες μειώσεις σημειώθηκαν στην Ισπανία και την Γαλλία μεταξύ του 1996 και του 2000. Η Πορτογαλία, η Ιρλανδία, η Σουηδία, η Γαλλία, η Δανία και η Φινλανδία χορηγούν αρκετά μεγάλο ποσοστό των ενισχύσεων σε συγκεκριμένους τομείς.

Μειώνεται το μερίδιο των ενισχύσεων υπέρ της περιφερειακής ανάπτυξης

Μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000, το μερίδιο των ενισχύσεων που προορίζονται για την επίτευξη περιφερειακών στόχων μειώθηκε κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το σύνολο της ΕΕ, από 19% σε 14%. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, το μερίδιο αυτό είτε μειώθηκε είτε παρέμεινε σταθερό. Οι μεγαλύτερες μειώσεις, κατά 10 περίπου ποσοστιαίες μονάδες, παρατηρήθηκαν στην Γερμανία και την Ιταλία.

Το μερίδιο των ενισχύσεων στις χώρες συνοχής παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητο

Λόγω της έλλειψης δεδομένων, οι κρατικές ενισχύσεις υπέρ της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής δεν εκτιμώνται σε περιφερειακό επίπεδο αλλά σε επίπεδο κρατών μελών. Η Επιτροπή προτίθεται να συνεργασθεί με τα κράτη μέλη για την κατάρτιση ενός ακριβέστερου δείκτη. Από τα τελευταία στοιχεία προκύπτει ότι η διαφορά μεταξύ του επιπέδου κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στα πλουσιότερα κράτη μέλη και αυτών που χορηγούνται στα τέσσερα κράτη «συνοχής», δηλαδή την Ελλάδα, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και την Ισπανία, αυξήθηκε μόνον από 12% του συνόλου των ενισχύσεων στην ΕΕ υπέρ των τομέων της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών το 1996-1998 σε 14% το 1998-2000. Επιπλέον, η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην συμπερίληψη των στοιχείων σχετικά με τον ιρλανδικό φόρο επί των επιχειρήσεων τον οποίο η Επιτροπή θεωρεί κρατική ενίσχυση από το 1998.

Προκειμένου να διορθωθούν οι διαφορές μεταξύ των περιφερειών, η χρηματοδοτική στήριξη είναι απαραίτητη και η αποτελεσματικότητά της δεν πρέπει να περιορίζεται από την χορήγηση δυσανάλογα μεγάλων κρατικών ενισχύσεων σε άλλους τομείς. Η Επιτροπή θα συνεχίσει, στο μέτρο που αυτό είναι δυνατόν βάσει των υφιστάμενων κανόνων για τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων, τις προσπάθειές της για μείωση των διαφορών στο επίπεδο της ανάπτυξης.

Η πλειονότητα των κρατών μελών τείνει να χορηγεί ενισχύσεις στην βιομηχανία υπό μορφή επιχορηγήσεων

Όσον αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την χορήγηση ενισχύσεων στον βιομηχανικό τομέα, οι επιχορηγήσεις είναι το μέσον που χρησιμοποιείται συχνότερα και αντιστοιχεί ποσοστό 63% του συνόλου της ΕΕ. Πέραν των ενισχύσεων που χορηγούνται μέσω του προϋπολογισμού, οι υπόλοιπες ενισχύσεις χορηγούνται μέσω του φορολογικού συστήματος ή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Οι φορολογικές απαλλαγές αντιστοιχούν στο 25% του συνόλου σε επίπεδο ΕΕ. Η Ελλάδα, η Ισπανία, το Λουξεμβούργο, η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο χορηγούν το 90% των ενισχύσεών τους υπό μορφή επιχορηγήσεων, ενώ άλλα κράτη μέλη προτιμούν τις φορολογικές απαλλαγές, όπως ιδίως η Γαλλία (47%) και η Ιρλανδία (74%).

Μερικά στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των διαδικασιών ...

Το 2001, η Επιτροπή καταχώρησε περισσότερες από 1000 υποθέσεις εκ των οποίων το 44% αφορούσαν τους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών, το 39% τον γεωργικό τομέα, το 10% την αλιεία και το 7% τις μεταφορές. Σύμφωνα με τη συνθήκη, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν όλες τις κρατικές ενισχύσεις στην Επιτροπή. Ωστόσο, όσον αφορά το 15% περίπου των υποθέσεων που εξετάστηκαν, οι διαδικασίες ελέγχου κινήθηκαν όχι από το κράτος μέλος αλλά από την Επιτροπή η οποία είχε ενημερωθεί σχετικά με την ενίσχυση, για παράδειγμα μετά από καταγγελία. Κατά την περίοδο 1999-2001, το 7% όλων των τελικών αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή ήταν αρνητικές.

Οι κρατικές ενισχύσεις δεν είναι το μόνο μέσο για την αντιμετώπιση των ελλείψεων της αγοράς που επηρεάζουν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) συμβάλλουν σημαντικά στην ευρωπαϊκή οικονομία σε όρους ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, καθώς και όσον αφορά την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Ωστόσο, σε σύγκριση με τις μεγάλες επιχειρήσεις, είναι πιο δύσκολο για αυτές να έχουν πρόσβαση σε εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης, να έχουν επαρκή πληροφόρηση και επηρεάζονται ιδιαίτερα από τον φόρτο των διοικητικών διαδικασιών και τις μεταβολές της ρύθμισης. Αυτές οι ελλείψεις της αγοράς εμποδίζουν την ανάπτυξη των ΜΜΕ, ιδίως στα στάδια εκκίνησης και ανάπτυξης, γεγονός που δικαιολογεί την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Ωστόσο, συχνά υποστηρίζεται ότι άλλες πολιτικές ενδέχεται να είναι αποτελεσματικότερες για την κάλυψη των εν λόγω ελλείψεων της αγοράς από την χορήγηση άμεσης χρηματοδοτικής στήριξης στις ΜΜΕ. Γενικά, οι αρμόδιοι για την χάραξη πολιτικής, πρέπει να εξετάζουν, ανά περίπτωση, αν οι υφιστάμενες ελλείψεις της αγοράς που έχουν δυσμενή επίπτωση στις ΜΜΕ θα μπορούσαν να καλυφθούν αποτελεσματικότερα με την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και πληροφοριών, την ενίσχυση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ή συνδυασμό των μέτρων αυτών. Είναι απαραίτητο να γίνει έρευνα ώστε να διαπιστωθούν οι επιπτώσεις και να υπολογισθεί η αποτελεσματικότητα των ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ σε σχέση με άλλα πολιτικά μέσα.

Κρατικές ενισχύσεις στις υποψήφιες για προσχώρηση χώρες: ένα θέμα που θα εξετασθεί σε μελλοντικούς πίνακες αποτελεσμάτων

Η διαδικασία της διεύρυνσης συνεχίστηκε με ταχύ ρυθμό. Ως εκ τούτου, επείγει η καθιέρωση στις χώρες αυτές ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος όμοιου με αυτό της Κοινότητας. Η συμμόρφωση προς το «κοινοτικό κεκτημένο» στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων είναι αναγκαία προκειμένου να τηρηθούν τα κριτήρια του τομέα του ανταγωνισμού, όπως καθιερώθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης το 1993. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί με προσοχή την εξέλιξη των κρατικών ενισχύσεων στις υποψήφιες χώρες και προτίθεται να συμπεριλάβει επισκόπηση της κατάστασης ως προς τις κρατικές ενισχύσεις στις εν λόγω χώρες σε μεταγενέστερες εκδόσεις του πίνακα αποτελεσμάτων.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο, η συνεχής αναθεώρηση της πολιτικής ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων είναι αναγκαία ώστε να εξασφαλισθεί ότι παραμένει αμερόληπτη και δίκαια για τα κράτη μέλη, την βιομηχανία και τους καταναλωτές. Η εφαρμογή των βασικών αρχών της πολιτικής αυτής πρέπει να εξελιχθεί ώστε να συμβαδίζει με τις ουσιαστικές αλλαγές που παρατηρούνται στο περιβάλλον όπου δραστηριοποιούνται οι ευρωπαϊκές βιομηχανίες και να ενισχύσει την εξέλιξη των βιομηχανικών και κοινωνικών πολιτικών.

Μολονότι κάθε μεμονωμένη ενίσχυση χορηγείται υπό όρους που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή και παρά τα θετικά αποτελέσματα που μπορεί να έχει σε άλλους τομείς, είναι αναμφισβήτητο ότι η σωρευτική επίδραση των περίπου 82 δισεκατομμυρίων EUR σε κρατικές ενισχύσεις το 2000 νοθεύει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

Κατά τα τελευταία δέκα έτη, στα περισσότερα κράτη μέλη παρατηρήθηκε πτωτική τάση όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ. Παρόλα αυτά, η ανάγκη περαιτέρω μείωσης του συνολικού επιπέδου των ενισχύσεων και του αναπροσανατολισμού τους προς οριζόντιους στόχους κοινού συμφέροντος υπογραμμίσθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης και επικυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης το 2002 κατά το οποίο τα κράτη μέλη κλήθηκαν να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για μείωση των κρατικών ενισχύσεων μέσω της κατάργησης των ενισχύσεων που νοθεύουν περισσότερο τον ανταγωνισμό, του αναπροσανατολισμού των ενισχύσεων προς οριζόντιους στόχους και της επικέντρωσης των ενισχύσεων στην κάλυψη των ελλείψεων της αγοράς. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει, κατ' αυτόν τον τρόπο, την άποψη της Επιτροπής ότι λιγότερες και καλύτερα προσανατολισμένες κρατικές ενισχύσεις συμβάλλουν στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Οι γενικοί προσανατολισμοί της οικονομικής πολιτικής για το 2002 περιλαμβάνουν συγκεκριμένες συστάσεις προς τα κράτη μέλη σχετικά με το θέμα αυτό.

Η παρούσα ενημερωμένη έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων έχει ως στόχο την περαιτέρω βελτίωση της διαφάνειας και την μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση ως προς την ανάγκη ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που ανάλαβαν τα κράτη μέλη στην Στοκχόλμη και την Βαρκελώνη, παρουσιάζονται ορισμένα στοιχεία κατά τρόπον ώστε να είναι δυνατή η σωστότερη επιλογή των μειώσεων των κρατικών ενισχύσεων και των περιπτώσεων στις οποίες οι εν λόγω μειώσεις είναι εφικτές.

Τι είναι κρατική ενίσχυση;

Η κρατική ενίσχυση είναι μια μορφή κρατικής παρέμβασης που χρησιμοποιείται για την προώθηση μιας δεδομένης οικονομικής δραστηριότητας. Η κρατική ενίσχυση συνεπάγεται ότι ορισμένοι οικονομικοί τομείς ή δραστηριότητες τυγχάνουν ευνοϊκότερης μεταχείρισης από άλλους. Με αυτόν τον τρόπο, η κρατική ενίσχυση νοθεύει τον ανταγωνισμό επειδή οδηγεί σε διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που λαμβάνουν ενίσχυση και αυτών που δεν λαμβάνουν. Κατά συνέπεια, είναι επικίνδυνη για την λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Οι συντάκτες της συνθήκης ΕΚ επεσήμαναν τον κίνδυνο αυτό και καθιέρωσαν ένα σύστημα το οποίο, αν και βασίζεται στην αρχή ότι η κρατική ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, αποδέχεται ότι η χορήγηση τέτοιας ενίσχυσης μπορεί να δικαιολογηθεί σε εξαιρετικές περιστάσεις. Οι βασικοί κανόνες του συστήματος περιλαμβάνονται στα άρθρα 87-88 της συνθήκης. Οι κανόνες αυτοί έχουν συμπληρωθεί με την πάροδο των ετών από το παράγωγο δίκαιο και τις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το νομικό και διαδικαστικό πλαίσιο, βλέπε http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/

Διάρθρωση

Ο πίνακας αποτελεσμάτων έχει αναδιαρθρωθεί και βελτιωθεί έτσι ώστε να κάνει καλύτερη χρήση των δυνατοτήτων που παρέχει το Διαδίκτυο. Πέραν του παρόντος εγγράφου, σύντομα θα υπάρξει ένας μόνιμος πίνακας αποτελεσμάτων στο διαδίκτυο (http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/) ο οποίος θα περιλαμβάνει σειρά δεικτών-κλειδιά, στατιστικές πληροφορίες και ένα Φόρουμ των κρατών μελών.

Ο πίνακας θα συνεχίσει να ενημερώνεται δύο φορές το χρόνο, την άνοιξη και το φθινόπωρο. Κύριος στόχος της εαρινής ενημέρωσης είναι η επισκόπηση της κατάστασης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στην Ένωση και η εξέταση των υφιστάμενων τάσεων βάσει των τελευταίων διαθέσιμων δεδομένων. Ο πίνακας αποτελεσμάτων χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Το πρώτο μέρος εξετάζει το μέτρο στο οποίο τα κράτη μέλη έχουν μειώσει τις κρατικές τους ενισχύσεις σε σχέση με το ΑΕΠ. Το δεύτερο αφορά την σχετική επιτυχία των κρατών μελών να αναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις από συγκεκριμένους τομείς σε οριζόντιους στόχους. Το τρίτο μέρος περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων τόσο της Επιτροπής όσο και των κρατών μελών. Τέλος, το τέταρτο μέρος, το οποίο αφορά τις κρατικές ενισχύσεις ως οικονομικό μέσο στην εσωτερική αγορά, εξετάζει τον ρόλο των κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο της πολιτικής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Για να αποφευχθεί η επανάληψη των πληροφοριών, η Επιτροπή ενσωμάτωσε την επισκόπηση των κρατικών ενισχύσεων στον πίνακα αποτελεσμάτων, δημιουργώντας έτσι ένα ενιαίο έγγραφο αναφοράς για τις κρατικές ενισχύσεις.

Περιορισμοί

Η παρούσα έκδοση του πίνακα αποτελεσμάτων αφορά κυρίως το έτος 2000 που προηγείται του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Στοκχόλμης το 2001. Κατά την επανεξέταση των στόχων της Στοκχόλμης το 2003 θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθοι περιορισμοί. Η πλήρης σειρά των στοιχείων σχετικά με κρατικές ενισχύσεις για το έτος 2003 θα είναι διαθέσιμη μόνο στις αρχές του 2005 δεδομένου ότι τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή, χρειάζονται μέχρι και ένα έτος για τη συλλογή και ανάλυση των στοιχείων αυτών.

Τα στοιχεία σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που συλλέγονται για τον πίνακα αποτελεσμάτων κατανέμονται σύμφωνα με τους βασικούς στόχους. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι βασικοί αυτοί στόχοι δεν δίνουν πάντα πιστή εικόνα των τελικών δικαιούχων: για παράδειγμα, μέρος των περιφερειακών ενισχύσεων στην πραγματικότητα καταβάλλεται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη διοχετεύονται σε συγκεκριμένους τομείς, κλπ. Προς το παρόν, η ανάλυση των οριζοντίων, περιφερειακών και τομεακών ενισχύσεων περιορίζεται, λόγω της έλλειψης διαθέσιμων πληροφοριών, στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών. Η Επιτροπή καταβάλλει προσπάθειες για να βελτιώσει τον λεπτομερή χαρακτήρα και την ποιότητα των στοιχείων που συλλέγει.

Σκοπός των ποσοτικών πληροφοριών που παρέχει ο πίνακας αποτελεσμάτων είναι να υπογραμμισθούν τα πραγματικά γεγονότα, χωρίς να καθορίζεται σχέση αιτίου και αιτιατού. Κατ' αυτόν τον τρόπο, στόχος του πίνακα δεν είναι να εξαχθούν κρίσεις αλλά να παρασχεθούν ορισμένα στοιχεία που επιτρέπουν την έναρξη συζητήσεων χωρίς να προδικάζεται το αποτέλεσμα τους.

Μητρώο κρατικών ενισχύσεων – ένα δεύτερο εργαλείο διαφάνειας

Τον Μάρτιο 2001, η Επιτροπή παρουσίασε το νέο δημόσιο μητρώο κρατικών ενισχύσεων. Το μητρώο περιέχει λεπτομέρειες σχετικά με υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων που εξέτασε η Επιτροπή. Ενημερώνεται τακτικά και έτσι το κοινό έχει έγκαιρη πρόσβαση στις πιο πρόσφατες αποφάσεις που αφορούν κρατικές ενισχύσεις. Είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/register/

ΜΕΡΟΣ 1: ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Το κεφάλαιο αυτό παρέχει μια συνοπτική εικόνα των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000 και επισκόπηση των βασικών τάσεων.

1.1 Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς όρους

Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από τα δεκαπέντε κράτη μέλη εκτιμώνται σε 82 δισεκατομμύρια EUR το 2000, σε σύγκριση με 105 δισεκατομμύρια EUR το 1996. Τα δύο κράτη μέλη που συνέβαλαν περισσότερο στην αισθητή αυτή μείωση ήταν η Γερμανία (μείωση κατά 7 δισεκατομμύρια EUR) και η Ιταλία (μείωση κατά 8 δισεκατομμύρια EUR) κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης των ενισχύσεων για περιφερειακούς σκοπούς.

Σε απόλυτους όρους, η Γερμανία χορήγησε τις περισσότερες ενισχύσεις (25 δισεκατομμύρια EUR) το 2000, ακολουθούμενη από την Γαλλία (15,7 δισεκατομμύρια EUR) και την Ιταλία (10,4 δισεκατομμύρια EUR).

Πίνακας 1: Κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη, 2000

	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
Σύνολο κρατικών ενισχύσεων σε δισεκατ. €	82,4	3,3	2,4	25,0	1,1	5,8	15,7	1,2	10,4	0,2	3,8	2,0	1,3	1,8	1,8	6,5
Σύνολο κρ. ενισχύσεων ως % του ΑΕΠ	0,99	1,34	1,23	1,23	0,89	0,99	1,13	1,20	0,92	1,24	0,98	0,97	1,18	1,44	0,75	0,46

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά το μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού του ΑΕΠ

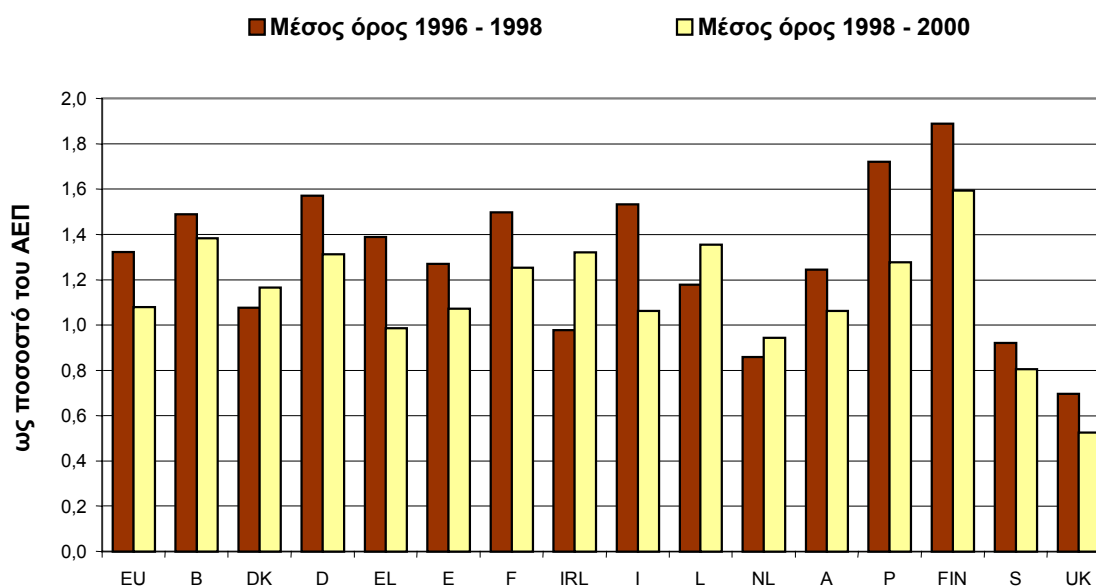
Σε σχετικούς όρους, οι κρατικές ενισχύσεις ανήλθαν στο 0,99% του εγχωρίου ακαθάριστου προϊόντος (ΑΕΠ) της ΕΕ το 2000. Ο μέσος όρος αυτός κρύβει σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών: το μερίδιο των ενισχύσεων σε σχέση με το ΑΕΠ κυμαίνεται από 0,46% στο Ηνωμένο Βασίλειο σε 1,44% στην Φινλανδία. Το υψηλό ποσοστό που παρατηρείται στη Φινλανδία εξηγείται από το σχετικά μεγάλο ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνται στην γεωργία, που αντιπροσωπεύει το 70% του συνόλου των κρατικών ενισχύσεων στη χώρα αυτή. Τα ποσοστά που παρατηρούνται στην Ελλάδα, την Ισπανία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες, την Αυστρία και τη Σουηδία είναι όλα χαμηλότερα ή ίσα με τον κοινοτικό μέσο όρο (Πίνακας 1).

Πρωτική πορεία του επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων στην πλειονότητα των κρατών μελών

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης το 2001, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να επιδείξουν, μέχρι το 2003, πρωτική πορεία των κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με το ΑΕΠ. Η υπάρχουσα τάση προκύπτει από την σύγκριση των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000. Οι κρατικές ενισχύσεις ανήλθαν, σε ολόκληρη την ΕΕ, στο 1,08% του ΑΕΠ κατά μέσον όρο κατά την περίοδο 1998-2000, ήτοι μειώθηκαν κατά 0,25 μονάδες σε σχέση με την περίοδο 1996-1998. Πρωτική τάση παρατηρείται σε ένδεκα από τα δεκαπέντε κράτη μέλη. Οι μεγαλύτερη πτώση παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, την Ιταλία και την Πορτογαλία (περίπου 0,4 μονάδες) μεταξύ των δύο υπό εξέταση περιόδων.

Αντίθετα, στην Δανία, την Ιρλανδία, το Λουξεμβούργο και τις Κάτω Χώρες οι ενισχύσεις σε σχέση με το ΑΕΠ αυξήθηκαν. Στην περίπτωση της Ιρλανδίας, η αύξηση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην συμπερίληψη των στοιχείων που αφορούν τον ιρλανδικό φόρο επί των επιχειρήσεων, ο οποίος θεωρείται κρατική ενίσχυση μόνον από το 1998, σε συνδυασμό με μικρότερες αυξήσεις των ενισχύσεων υπέρ της γεωργίας και των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Οι αυξήσεις στα άλλα τρία κράτη μέλη οφείλονται κυρίως στα υψηλότερα επίπεδα ενισχύσεων προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές.

Διάγραμμα 1: Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ, 1996 - 2000

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Οι κρατικές ενισχύσεις μπορούν να εκφραστούν και με άλλους σχετικούς όρους: κατά κεφαλήν (Πίνακας 2) και κατά απασχολούμενο άτομο καθώς και ως ποσοστό των δημοσίων δαπανών (Πίνακας 3). Κατά την περίοδο 1998-2000, ο ετήσιος μέσος όγκος των ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν 230 EUR κατά κεφαλήν σε σύγκριση με 266 EUR κατά την περίοδο 1996-1998. Ακολουθώντας την γενική μείωση του επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων, οι ενισχύσεις ανά απασχολούμενο άτομο και ως ποσοστό των δημοσίων δαπανών μειώθηκαν και αυτές κατά τις δύο περιόδους.

Πίνακας 2: Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους όρους και κατά κεφαλή 1996-2000

	Ετήσιοι μέσοι όροι 1996 - 1998		Ετήσιοι μέσοι όροι 1998 - 2000	
	σε εκατ. €	€ καά κερ.	σε εκατ. €	€ καά κερ.
EU	99.471	266	86.550	230
B	3.312	325	3.268	320
DK	1.695	321	2.041	384
D	29.892	365	26.008	317
EL	1.520	145	1.155	110
E	6.604	168	6.052	153
F	19.086	328	16.885	288
IRL	730	199	1.179	314
I	16.364	285	11.764	204
L	194	461	251	579
NL	2.974	190	3.534	223
A	2.312	286	2.088	258
P	1.725	173	1.381	137
FIN	2.072	403	1.927	373
S	1.942	220	1.825	206
UK	9.048	153	7.194	121

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Πίνακας 3: Κρατικές ενισχύσεις σε σχετικούς όρους 1996-2000

	Ως ποσοστό του ΑΕΠ		Σε € ανά απασχολούμενο		Ως ποσοστό των δημοσίων δαπανών	
	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	1,32	1,08	632	534	2,64	2,27
B	1,49	1,38	869	835	2,87	2,74
DK	1,08	1,23	638	750	1,85	2,23
D	1,57	1,31	802	684	3,17	2,74
EL	1,39	0,99	397	296	2,89	2,03
E	1,27	1,07	466	400	2,98	2,62
F	1,50	1,25	826	711	2,73	2,34
IRL	0,98	1,32	510	739	2,64	3,88
I	1,53	1,06	750	529	2,98	2,19
L	1,18	1,35	1.133	1.406	2,69	3,22
NL	0,86	0,94	395	446	1,78	2,03
A	1,24	1,06	589	524	2,27	1,99
P	1,72	1,28	373	287	3,85	2,86
FIN	1,89	1,59	973	863	3,34	3,10
S	0,92	0,81	480	440	1,46	1,35
UK	0,70	0,53	337	261	1,65	1,30

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

1.2 Κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα

Η κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και ανά χρονική περίοδο

Το 39% των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2000 χορηγήθηκε στον τομέα των μεταφορών, και σχεδόν αποκλειστικά στο σιδηροδρομικό δίκτυο. Το μερίδιο του συνόλου των ενισχύσεων που χορηγήθηκε στον βιομηχανικό τομέα ήταν 29%, στον γεωργικό και τον αλιευτικό τομέα 17% και στον τομέα του άνθρακα 9%.

Παρατηρούνται σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τους τομείς στους οποίους διοχετεύουν τις ενισχύσεις. Οι ενισχύσεις υπέρ των τομέων της γεωργίας και της αλιείας αντιπροσώπευαν μόνο το 7% του συνόλου των ενισχύσεων στη Γερμανία, ενώ στην Φινλανδία το ποσοστό αυτό ήταν 73%. Οι ενισχύσεις υπέρ του σιδηροδρομικού τομέα αντιπροσώπευαν πάνω από το 60% των συνολικών ενισχύσεων στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο σε σύγκριση με τον κοινοτικό μέσο όρο του 39%. Οι ενισχύσεις στον τομέα του άνθρακα αντιπροσωπεύουν το 20% σχεδόν των ενισχύσεων στη Γερμανία και την Ισπανία, ενώ ο κοινοτικός μέσος όρος είναι 9%.

Πίνακας 4: Κατανομή των ενισχύσεων ανά τομέα, 2000

% τ ω σ υ λ ο υ							εκατ. ευρώ
	Βιομηχανία	Υπηρεσίες (συμπ. τουριστικών, χρηματοπιστ., ενημέρωσης και πολιτιστικών)	Μεταφορές	Γεωργία και Αλιεία	Άνθραξ	Μη κατατασσό- μενες αλλού*	Σύνολο
EU	29	3	39	17	9	4	82.373
B	18	1	64	12	0	6	3.292
DK	43	1	30	12	0	14	2.412
D	36	0	39	7	19	0	25.044
EL	37	1	48	14	0	0	1.085
E	21	1	23	24	19	13	5.833
F	29	5	39	21	6	0	15.689
IRL	40	13	11	33	0	3	1.196
I	31	2	48	16	0	3	10.433
L	15	2	72	12	0	0	245
NL	19	1	53	28	0	0	3.799
A	20	1	33	44	0	1	1.965
P	16	40	7	22	0	15	1.322
FIN	22	1	2	73	0	2	1.833
S	24	6	47	23	0	0	1.769
UK	19	2	39	16	3	20	6.459

* Η στήλη αυτή περιλαμβάνει τις ενισχύσεις υπέρ της απασχόλησης και της κατάρτισης που δεν μπορούν να υπαχθούν σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000 ο όγκος των ενισχύσεων μειώθηκε σε όλους του βασικούς τομείς: οι ενισχύσεις στην βιομηχανία μειώθηκαν κατά 6,7 δισεκατομμύρια EUR, στις υπηρεσίες κατά 2,6 δισεκατομμύρια EUR, στις μεταφορές κατά 1,8 δισεκατομμύρια EUR, στην γεωργία κατά 1,1 δισεκατομμύρια EUR και στον τομέα του άνθρακα κατά 1,0 δισεκατομμύρια EUR (Πίνακας 5). Η ανάλυση της τάσης που αφορά το μερίδιο κάθε τομέα δίνει μια λίγο διαφορετική εικόνα: η βιομηχανία παρουσίασε μείωση κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, αλλά το μερίδιο των μεταφορών αυξήθηκε κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες. Σε εθνικό

επίπεδο, το μερίδιο κάθε τομέα παρέμεινε σχετικά σταθερό αν και παρατηρήθηκαν ορισμένες αξιόλογες διακυμάνσεις, η μεγαλύτερη των οποίων ήταν η μείωση κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες των ενισχύσεων προς τον βιομηχανικό τομέα στην Ιταλία. Το γεγονός αυτό οφείλεται κυρίως στην μείωση των περιφερειακών ενισχύσεων κατά την εν λόγω περίοδο. (Πίνακας 6).

Πίνακας 5: Κρατικές ενισχύσεις ανά τομέα στην Κοινότητα, 1996 –2000

δισεκατ. €

	Ετήσιος μέσος όρος 1996 - 1998	Ετήσιος μέσος όρος 1998 - 2000
Συνολικές εθνικές ενισχύσεις	99,5	86,5
ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:		
Γεωργία	14,8	13,7
Αεσία	0,3	0,3
Βιομηχανία	32,5	25,8
Άφθοες	8,2	7,2
Ναυπηγεία	34,0	32,2
εκπαιδευτικών, διοικητικών	33,0	32,1
Υπηρεσίες	6,6	4,0
Μηκατασσομένους άλλους	3,1	3,3

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Πίνακας 6: Κρατικές ενισχύσεις ανά τομέα στα κράτη μέλη, 1996–2000

Ποσοστό

	Βιομηχανία		Υπηρεσίες (αμπ. τουριστικών, χρηματοπιστ., ενημέρωσης και πολιτιστικών)		Μεταφορές		Γεωργία και Αεσία		Άνθρακας		Μη κατασσο- μένες άλλους*	
	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	33	30	7	5	34	37	15	16	8	8	3	4
B	23	21	0	1	65	65	7	9	0	0	4	5
DK	41	38	2	1	28	31	16	13	0	0	15	17
D	40	37	1	0	35	38	6	6	18	17	1	1
EL	42	38	0	0	46	46	13	15	0	0	0	0
E	28	23	1	1	25	23	19	22	17	18	10	13
F	23	27	21	13	33	36	17	18	5	6	0	0
IRL	45	47	16	15	20	12	15	24	0	0	4	3
I	50	35	6	4	34	43	10	15	0	0	1	3
L	26	17	0	1	56	70	17	12	0	0	0	0
NL	19	19	1	1	46	51	34	29	0	0	0	0
A	21	21	1	2	28	32	48	45	0	0	1	1
P	12	15	51	44	11	5	16	22	0	0	10	14
FIN	19	22	1	1	2	2	75	74	0	0	2	2
S	20	24	5	6	53	49	16	21	0	0	6	1
UK	17	18	3	3	34	37	20	16	10	7	16	18

* Η στήλη αυτή περιλαμβάνει τις ενισχύσεις υπέρ της απασχόλησης και της κατάρτισης που δεν μπορούν να υπαχθούν σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

1.3 Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα

Το μέρος που ακολουθεί αφορά ιδίως τις ενισχύσεις που χορηγούνται στον βιομηχανικό τομέα¹. Δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης κάλεσε και πάλι τα κράτη μέλη να αναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις προς οριζόντιους στόχους, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, ο τομέας αυτός αφήνει αρκετά μεγάλο περιθώριο ελιγμών στα κράτη μέλη ώστε να μπορέσουν να συμμορφωθούν προς το αίτημα του Συμβουλίου της Στοκχόλμης για μείωση του επιπέδου των ενισχύσεων.

Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στην βιομηχανία το 2000, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανήλθαν σε 24 δισεκατομμύρια EUR ή, με άλλα λόγια, στο 1,6% της προστιθέμενης αξίας στον τομέα αυτό. Τα υψηλότερα κατά πολύ επίπεδα ενισχύσεων στον βιομηχανικό τομέα σημειώθηκαν στην Δανία (4,0%) και την Ελλάδα (3,0%), ενώ τα επίπεδα των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην Γαλλία, την Ιρλανδία, την Ιταλία και το Λουξεμβούργο είναι και αυτά υψηλότερα από τον κοινοτικό μέσο όρο (Πίνακας 7).

Πίνακας 7: Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα, 2000

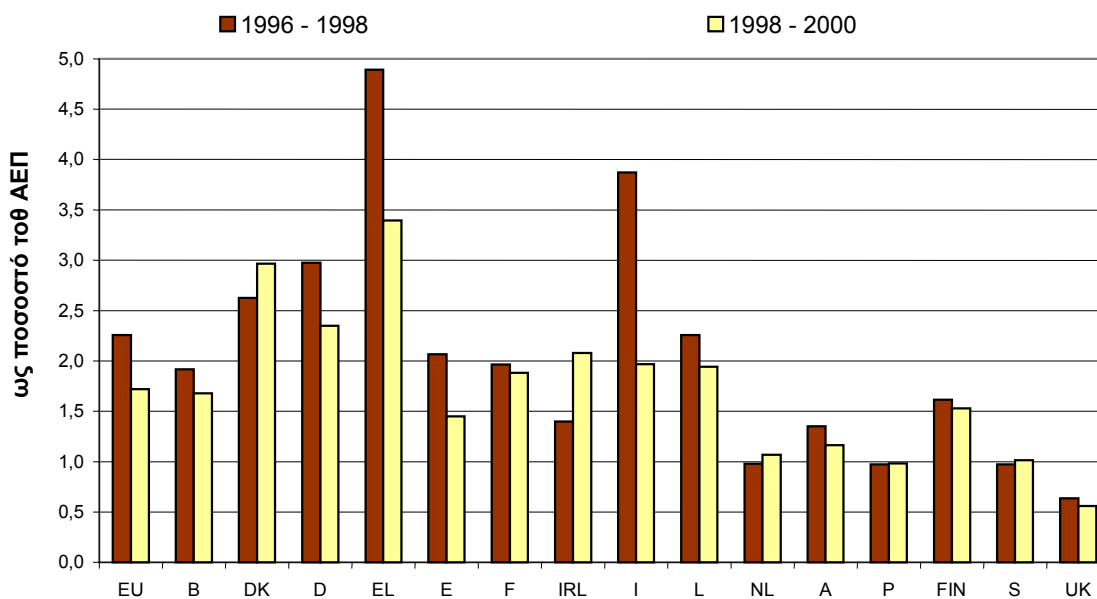
	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
Κρατικές ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα σε εκατ. €	23.844	590	1.035	8.925	404	1.202	4.509	481	3.249	37	710	401	213	411	429	1.251
Κρατικές ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα σε % προστιθέμενης αξίας	1,6	1,5	4,0	2,1	3,0	1,3	1,8	1,7	1,6	1,9	1,2	1,0	1,0	1,5	1,0	0,6

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Οι κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα σε σχέση με την προστιθέμενη αξία (και σε ευρώ ανά απασχολούμενο άτομο) μειώθηκαν στα περισσότερα κράτη μέλη μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000 (Διάγραμμα 2 και Πίνακας 8). Το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε ιδίως στην Ιταλία, όπου συνεχίστηκε η μακροχρόνια καθοδική πορεία, αλλά και στην Ελλάδα, τη Γερμανία και την Ισπανία. Αντίθετα, στην Δανία και την Ιρλανδία παρατηρήθηκε αύξηση. Η αύξηση στην Ιρλανδία οφείλεται στην συμπερίληψη των σχετικών με το 1998 στοιχείων που αφορούσαν ένα φορολογικό καθεστώς το οποίο σήμερα αναστέλλεται σταδιακά. Χωρίς τα στοιχεία αυτά, η τάση στην Ιρλανδία θα ήταν και αυτή πτωτική. Όσον αφορά τη Δανία, η ανοδική τάση οφείλεται σε δύο μεγάλα προγράμματα περιβαλλοντικών ενισχύσεων.

¹ Για τους σκοπούς του πίνακα αποτελεσμάτων, ο βιομηχανικός τομέας περιλαμβάνει τις ενισχύσεις στον τομέα του χάλυβα, των ναυπηγείων, σε άλλους βιομηχανικούς, στην διάσωση και αναδιάρθρωση, τις περιφερειακές ενισχύσεις και τις ενισχύσεις για τους περισσότερους οριζόντιους στόχους, συμπεριλαμβανομένων της έρευνας και ανάπτυξης, των ΜΜΕ, του περιβάλλοντος, του εμπορίου και της εξοικονόμησης ενέργειας.

Διάγραμμα 2: Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα, 1996 - 2000

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Πίνακας 8: Κρατικές ενισχύσεις προς τον βιομηχανικό τομέα σε σχετικούς όρους 1996 - 2000

	σε % προστιθέμενης αξίας		σε ευρώ ανά απασχολούμενο άτομο		σε εκατ. ευρώ	
	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	2,3	1,7	1.081	854	32.459	25.781
B	1,9	1,7	1.161	1.034	766	675
DK	2,6	3,0	1.534	1.784	687	786
D	3,0	2,3	1.459	1.199	11.879	9.718
EL	4,9	3,4	1.033	720	637	442
E	2,1	1,5	718	487	1.879	1.376
F	2,0	1,9	1.185	1.215	4.456	4.560
IRL	1,4	2,1	1.183	1.866	330	548
I	3,9	2,0	1.591	801	8.142	4.147
L	2,3	1,9	1.538	1.266	50	42
NL	1,0	1,1	540	608	574	657
A	1,4	1,2	716	656	489	444
P	1,0	1,0	207	215	206	210
FIN	1,6	1,5	938	931	403	416
S	1,0	1,0	520	575	398	442
UK	0,6	0,6	353	305	1.563	1.318

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

ΜΕΡΟΣ 2: ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης τον Μάρτιο 2002 κάλεσε τα κράτη μέλη να χορηγούν λιγότερες και καλύτερα προσανατολισμένες ενισχύσεις προκειμένου να εξασφαλισθεί ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός στην εσωτερική αγορά. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να επικεντρώσουν τις ενισχύσεις τους σε τομείς στους οποίους έχουν εντοπισθεί ελλείψεις της αγοράς. Για να επιτύχουν τον στόχο αυτό, ορισμένα κράτη μέλη θα πρέπει να μελετήσουν με ποιο τρόπο πρέπει να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις

2.1 Οριζόντιοι στόχοι

Τα κράτη μέλη αναπροσανατολίζουν τις ενισχύσεις προς οριζόντιους στόχους

Οι κρατικές ενισχύσεις που προορίζονται για την επίτευξη οριζοντίων στόχων, δηλαδή οι ενισχύσεις που δεν χορηγούνται σε συγκεκριμένους τομείς ή συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, συνήθως θεωρείται ότι αποσκοπούν στην αποκατάσταση των ελλείψεων της αγοράς και ότι νοθεύουν τον ανταγωνισμό λιγότερο από τις τομεακές ενισχύσεις και τις ενισχύσεις ad hoc. Οι βασικοί οριζόντιοι στόχοι που επιδιώκουν να καλύψουν οι κρατικές ενισχύσεις είναι η έρευνα και ανάπτυξη, η προστασία του περιβάλλοντος, η εξοικονόμηση ενέργειας και η στήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Λόγω της έλλειψης στοιχείων, το τμήμα αυτό εξετάζει τους οριζόντιους στόχους στο πλαίσιο του συνόλου των ενισχύσεων εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών.

Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν για οριζόντιους στόχους το 2000, αντιστοιχούσαν στο 47% του συνόλου των ενισχύσεων στην ΕΕ, εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών. Οι υπόλοιπες ενισχύσεις χορηγήθηκαν για την επίτευξη περιφερειακών στόχων (22%), στον τομέα του άνθρακα (19%) και σε συγκεκριμένους τομείς (11%). Υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά το μερίδιο των οριζοντίων στόχων που κυμαίνεται από ποσοστό 8% των συνολικών ενισχύσεων στην Ελλάδα, ως 83% στη Δανία. Ωστόσο, είναι σκόπιμο να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη μέλη, τα καθεστώτα ενίσχυσης που έχουν ως πρωταρχικό στόχο την χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων, μπορούν να προωθούν και δευτερεύοντες στόχους όπως η έρευνα και ανάπτυξη και η κατάρτιση. Το γεγονός αυτό μπορεί να έχει ιδιαίτερη σημασία για χώρες όπως η Ελλάδα, στις οποίες το μερίδιο των περιφερειακών ενισχύσεων είναι μεγάλο. Παρά τις δυσκολίες όσον αφορά τον υπολογισμό, τα δεδομένα παρέχουν ορισμένες ενδείξεις σχετικά με το ποιους οριζόντιους στόχους ευνοεί το κάθε κράτος μέλος. Για παράδειγμα, το 30% περίπου των ενισχύσεων στην Αυστρία και τη Φινλανδία προορίζεται για έρευνα και ανάπτυξη (μέσος όρος ΕΕ 11%). Οι περιβαλλοντικοί στόχοι έχουν το προβάδισμα στη Δανία (38% των συνολικών ενισχύσεων), τη Σουηδία (27%) και τη Γερμανία (26%) (μέσος όρος ΕΕ 13%), ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο διαθέτει το 45% των συνολικών του ενισχύσεων (εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών) σε στόχους κατάρτισης (Πίνακας 9).

Πίνακας 9: Κρατικές ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους, για συγκεκριμένους τομείς, στον τομέα του άνθρακα και για περιφερειακούς στόχους, 2000

Ποσοστό της συνολικής ενίσχυσης εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών																
	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
Οριζόντιοι στόχοι	47	77	83	46	8	42	42	55	33	47	75	58	38	71	61	60
Ίθια και ανάπτυξη	11	16	7	9	0	9	21	1	5	19	22	29	1	32	22	4
Γαβιάλλων	13	1	38	26	1	0	2	-	0	2	10	14	-	1	27	3
ΜΕ	10	23	1	8	5	7	14	0	20	25	15	11	8	10	4	8
Επιφο	1	0	1	0	0	0	2	1	0	1	4	-	0	6	-	-
Εξοκλήση ενέργειας	2	0	13	1	0	0	2	0	0	0	8	0	0	14	8	0
Εξοκλήση στην απασχόληση	3	18	6	0	-	6	0	4	8	-	1	4	9	7	-	-
Εξοκλήση στην κατάρτιση	6	5	18	0	-	19	-	2	-	-	-	-	12	0	0	45
Άλλοι στόχοι	2	14	-	-	2	0	0	47	0	-	14	-	7	-	-	-
Συγκεκριμένοι τομείς	11	3	16	4	2	10	19	23	11	9	9	9	58	16	20	7
Χάβις	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0	-	-	-
Ναυτιλία	3	-	14	3	-	1	2	-	5	-	5	-	-	13	-	-
Άλλοι βιομηχανικοί τομείς	1	-	1	1	-	2	2	1	1	-	-	2	2	0	-	3
Δάσωση και αναδάσωση	1	-	-	0	-	5	0	-	0	-	-	1	0	-	-	-
Ταχυδρόμιο	1	1	0	0	-	0	0	0	3	-	-	6	2	-	-	0
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	2	-	-	-	-	-	9	17	2	-	-	-	2	-	-	-
Μέσα ενημ., πολιτισμός και υπηρεσίες	3	2	2	0	2	1	4	5	0	9	4	-	52	3	20	4
Άνθρακας	19	-	-	34	-	35	16	-	-	-	-	-	-	-	-	7
Περιφερειακή ενίσχυση	22	20	0	16	90	14	24	22	56	44	16	33	4	14	18	25
Γραφές άρθρου 87, 3, γ)	10	20	0	3	-	11	19	11	7	44	16	31	-	14	18	20
Γραφές άρθρου 87, 3, γ)	13	-	-	12	90	3	6	11	48	-	-	2	4	-	-	6
Συνολική ενίσχυση εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών σε εκατ. €	36.262	802	1.396	13.705	411	3.088	6.384	672	3.732	40	747	443	937	454	537	2.915

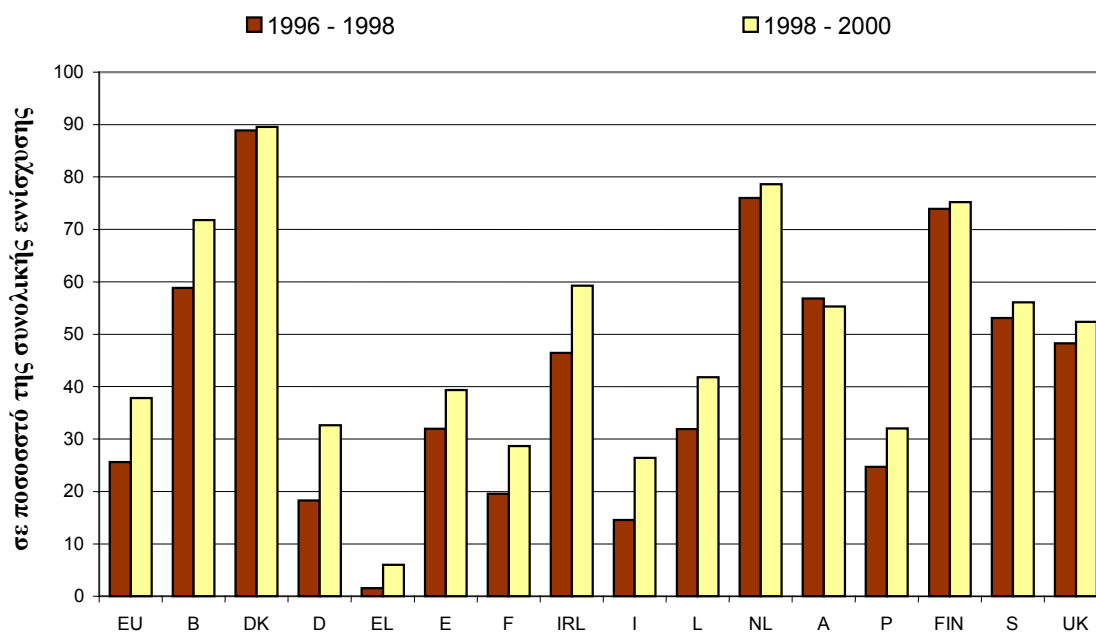
Σημείωση: Το υψηλό ποσοστό που αντιστοιχεί στην Ιρλανδία (47%) στο τμήμα «άλλοι στόχοι» οφείλεται στον ιρλανδικό φόρο επί των επιχειρήσεων.

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης ανανέωσε το αίτημα προς τα κράτη μέλη να αναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις τους προς οριζόντιους στόχους κοινού ενδιαφέροντος. Βάσει των πρόσφατων τάσεων, το μερίδιο των κοινοτικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν για οριζόντιους στόχους αυξήθηκε κατά περισσότερο από 13 ποσοστιαίες μονάδες από την περίοδο 1996-1998 ως την περίοδο 1998-2000 (Διάγραμμα 3). Η θετική αυτή τάση παρατηρήθηκε, σε διαφορετικό βαθμό, σε όλα τα κράτη μέλη εκτός της Αυστρίας, όπου το μερίδιο μειώθηκε ελαφρά. Κάθε σύγκριση των τάσεων μεταξύ των κρατών μελών θα πρέπει φυσικά να λαμβάνει υπόψη το συνολικό επίπεδο των ενισχύσεων για οριζόντιους στόχους. Για παράδειγμα, παρά την ελαφρά μείωση που σημειώθηκε στην Αυστρία, το σχετικό βάρος των οριζοντίων στόχων υπερβαίνει τον κοινοτικό μέσο όρο.

Η σημαντικότερη αύξηση παρατηρήθηκε στην Ιρλανδία αλλά αυτό οφείλεται στην συμπερίληψη δεδομένων, από το 1998, που αφορούν τον ιρλανδικό φόρο εταιρειών (ICT).

Διάγραμμα 3: Μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται για οριζόντιους στόχους*, 1996 - 2000

* εξαιρουμένων της διάσωσης και αναδιάρθρωσης
 ** συνολική ενίσχυση εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

2.2 Τομεακοί στόχοι

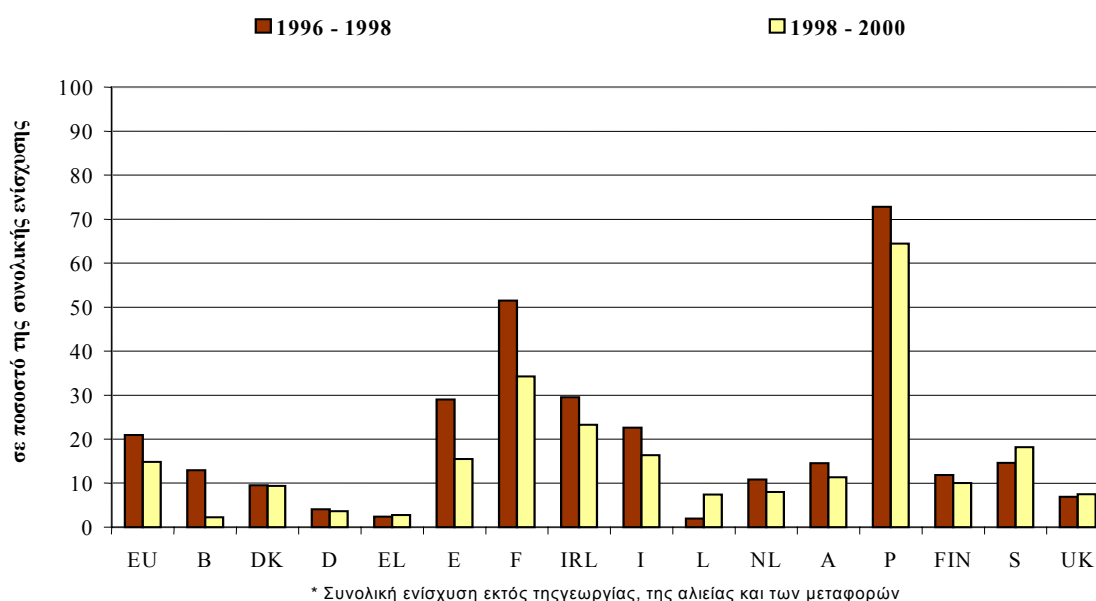
Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μειώσει τις ενισχύσεις τους προς συγκεκριμένους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών

Οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπέρ συγκεκριμένων τομέων ενδέχεται να νοθεύσουν περισσότερο τον ανταγωνισμό από αυτές που αφορούν οριζόντιους στόχους και τείνουν επίσης να επιδιώκουν άλλους στόχους από τις αναγνωρισμένες ελλείψεις της αγοράς. Εξάλλου, σημαντικό μέρος των ενισχύσεων αυτών διατίθεται για τη διάσωση ή αναδιάρθρωση επιχειρήσεων.

Το μερίδιο των ενισχύσεων που χορηγείται σε συγκεκριμένους τομείς στην ΕΕ, σε αντίθεση με αυτό που χορηγείται για περιφερειακούς ή οριζόντιους στόχους, αντιπροσώπευε το 11% των συνολικών ενισχύσεων προς τους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών το 2000. Το υψηλό ποσοστό των τομεακών ενισχύσεων στην Πορτογαλία (58% του συνόλου των ενισχύσεων) οφείλεται στο ενιαίο φορολογικό καθεστώς για τις περιφερειακές ενισχύσεις στην Μαδέρα που υποστηρίζει κυρίως χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Σχετικά υψηλά επίπεδα τομεακών ενισχύσεων παρατηρούνται επίσης στην Ιρλανδία (23%), τη Σουηδία (20%), τη Γαλλία (19%), τη Δανία (16%) και την Φινλανδία (16%).

Στην πλειονότητα των κρατών μελών παρατηρείται καθοδική τάση: μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000, το μερίδιο της ΕΕ μειώθηκε κατά περισσότερο από 6 ποσοστιαίες μονάδες (Διάγραμμα 4). Οι μεγαλύτερες μειώσεις σημειώθηκαν στο Βέλγιο (μείωση κατά 11 μονάδες), την Ισπανία (14 μονάδες) και την Γαλλία (17 μονάδες). Αντίθετα, η Σουηδία (+4 μονάδες) και το Λουξεμβούργο (+6 μονάδες) αύξησαν το μερίδιό τους όσον αφορά τις τομεακές ενισχύσεις.

Διάγραμμα 4: Μερίδιο κρατικών ενισχύσεων προς συγκεκριμένους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, 1996 - 2000

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

2.3 Άνθρακας και χάλυβας

Τον Ιούλιο 2002 θα παύσει να ισχύει η συνθήκη ΕΚΑΧ και μαζί της οι κανόνες που σήμερα διέπουν την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε προϊόντα άνθρακα και χάλυβα που υπάγονται στην εν λόγω συνθήκη. Οι κρατικές ενισχύσεις προς την χαλυβουργία μειώθηκαν σημαντικά κατά τα τελευταία έτη, από 437 εκατ. EUR το 1996 σε μόλις 4 εκατ. EUR το 2000.

Όσον αφορά τον άνθρακα, περίπου 7 εκατ. EUR χορηγήθηκαν στον τομέα αυτόν το 2000. Οι ενισχύσεις στην τρέχουσα παραγωγή μειώθηκαν σταθερά από το 1996 ως το 2000 βάσει των συμφωνιών για την μείωση του όγκου των ενισχύσεων στην βιομηχανία άνθρακα μέχρι το 2005. Ο πίνακας 10 περιλαμβάνει επισκόπηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην βιομηχανία άνθρακα κατά την περίοδο 1996 - 2000.

Πίνακας 10: Κρατικές ενισχύσεις στη βιομηχανία άνθρακα, 1996 - 2000

	Ετήσιος μέσος όρος ενίσχυσης που δεν προορίζεται για τρέχουσα παραγωγή (σε εκατ. €)		Ετήσιος μέσος όρος ενίσχυσης που προορίζεται για τρέχουσα παραγωγή			
	1996 - 1998	1998 - 2000	1996 - 1998		1998 - 2000	
			σε εκατ. €	€ ανά απασχολούμενο	σε εκατ. €	€ ανά απασχολούμενο
EU	2.191,5	2.113,6	5.960,0	47.421	5.049,0	48.461
D	348,1	639,6	4.898,2	62.511	3.872,9	60.014
E	353,9	388,9	776,4	33.249	728,9	40.363
F	607,4	622,3	285,5	23.706	376,1	39.067
P	0,3					
UK	881,8	462,8			71,0	5.937

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

2.4 Κρατικές ενισχύσεις για τη συνοχή και την περιφερειακή ανάπτυξη

Το μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων που προορίζεται για περιφερειακή ανάπτυξη στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών μειώνεται

Οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν ειδικά για την στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης στην ΕΕ ανήλθαν σε 8 δισεκατομμύρια EUR το 2000. Λίγο περισσότερο από το ήμισυ των περιφερειακών ενισχύσεων προορίζεται για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές, δηλαδή τις περιοχές που είναι επιλέξιμες για περιφερειακή ενίσχυση δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ. Το υπόλοιπο προορίζεται για ενισχύσεις οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ), «προωθούν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον».

Οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν ειδικά για την στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης αντιπροσώπευαν το 10% του συνόλου των κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ το 2000. Με άλλα λόγια, η περιφερειακές ενισχύσεις, σε αντίθεση με τις ενισχύσεις για τομεακούς ή οριζόντιους στόχους, αντιστοιχούσαν στο 22% των ενισχύσεων στους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών (σύνολο ενισχύσεων εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών). Υπάρχουν μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών αν και αυτό δικαιολογείται εν μέρει, από τους διάφορους τρόπους με τους οποίους κατατάσσονται τα διάφορα καθεστάτα ενίσχυσης (βλέπε παρατήρηση στο σημείο 2.1).

Πίνακας 11: Κρατικές ενισχύσεις για περιφερειακούς στόχους, 2000

	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK
Σύνολο ενισχύσεων για περιφερειακούς στόχους εκτ. σ. 1 α:	8.108,5	158,9	4,7	2.172,0	370,3	420,8	1.542,1	146,1	2.078,1	17,8	116,9	146,8	34,9	61,3	99,3	738,5
περιφέρειες άρθ. 87,3, γ)	3.505,7	158,9	4,7	471,6		332,4	1.190,8	75,3	271,5	17,8	116,9	136,4		61,3	99,3	568,6
περιφέρειες άρθ. 87,3, α)	4.602,8			1.700,4	370,3	88,4	351,3	70,7	1.806,7			10,4	34,9			169,8

σε εκατ. € σε σταθερές τιμές (1999)

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

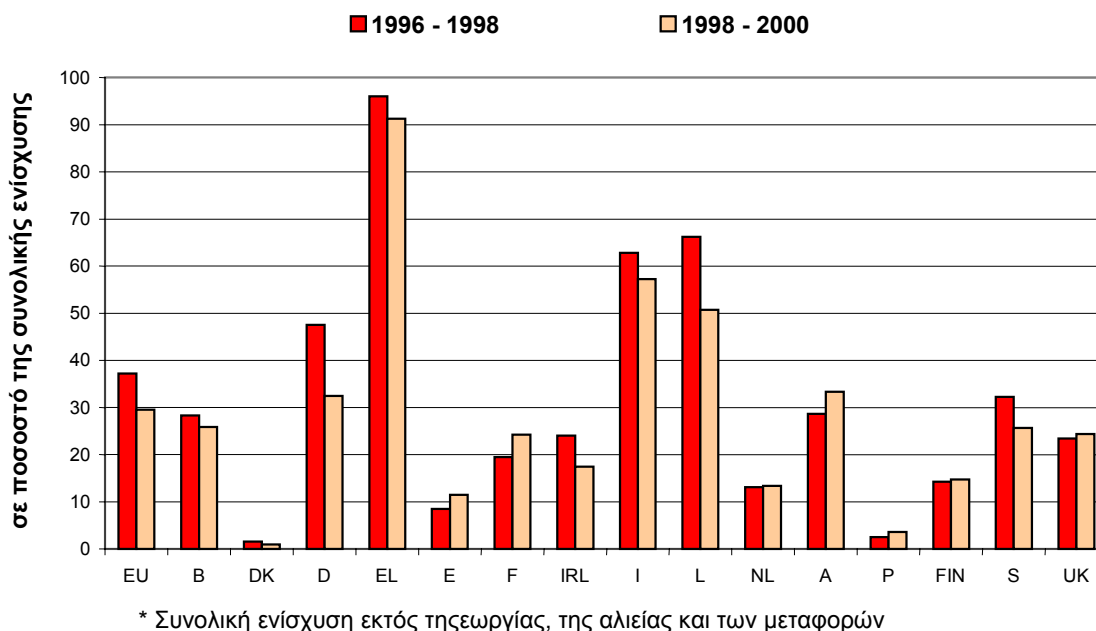
Μεταξύ των περιόδων 1996-1998 και 1998-2000, οι ενισχύσεις για περιφερειακούς στόχους μειώθηκαν από ετήσιο μέσο όρο 19 δισεκατομμυρίων EUR σε 12 δισεκατομμύρια EUR. Το μερίδιο των ενισχύσεων για την επίτευξη περιφερειακών στόχων στους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών υποχώρησε κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες από 37% σε 30%. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, το μερίδιο είτε μειώθηκε είτε παρέμεινε σταθερό. Η πιο αξιοσημείωτη μεταβολή παρατηρήθηκε στη Γερμανία όπου το μερίδιο μειώθηκε από 48% σε 32% λόγω της σταδιακής κατάργησης των κρατικών ενισχύσεων για τα νέα Länder που είχε χορηγηθεί από το 'Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben'.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης ανανέωσε επίσης το αίτημα προς τα κράτη μέλη να αναπροσαντολίσουν τις κρατικές ενισχύσεις προς στόχους οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Λόγω έλλειψης δεδομένων, οι κρατικές ενισχύσεις για οικονομική και κοινωνική συνοχή δεν εξετάζονται σε περιφερειακό επίπεδο αλλά σε επίπεδο κρατών μελών. Ο πίνακας χρησιμοποιεί μια εναλλακτική προσέγγιση συγκρίνοντας τα τέσσερα κράτη μέλη «συνοχής» με τις τέσσερις ισχυρότερες οικονομίες. Πρέπει ωστόσο να

σημειωθεί ότι ακόμα και στις τελευταίες αυτές χώρες, χορηγούνται κρατικές ενισχύσεις για ορισμένες περιφέρειες που παρουσιάζουν υστέρηση.

Όταν το σύνολο των διαφορών στην Κοινότητα εξετάζεται υπό το πρίσμα της συνοχής, ο όγκος των ενισχύσεων στα τέσσερα κράτη «συνοχής» δεν αυξήθηκε σχεδόν καθόλου. Αυξήθηκε μόνον από 12% του συνόλου των κοινοτικών ενισχύσεων προς τους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών το 1996-1998 σε σχεδόν 14% το 1998-2000. Επιπλέον, η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην συμπερίληψη, από το 1998, των δεδομένων σχετικά με τον ιρλανδικό φόρο εταιρειών (ετήσιος μέσος όρος ύψους 380 εκατ. EUR). Για σκοπούς σύγκρισης, το μερίδιο των τεσσάρων ισχυρών οικονομιών, της Γερμανίας, της Ιταλίας, της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, όσον αφορά τις ενισχύσεις προς την βιομηχανία, μειώθηκε από 80 σε 76% κατά την περίοδο αυτή.

Διάγραμμα 5: Μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων για περιφερειακούς στόχους, 1996 - 2000

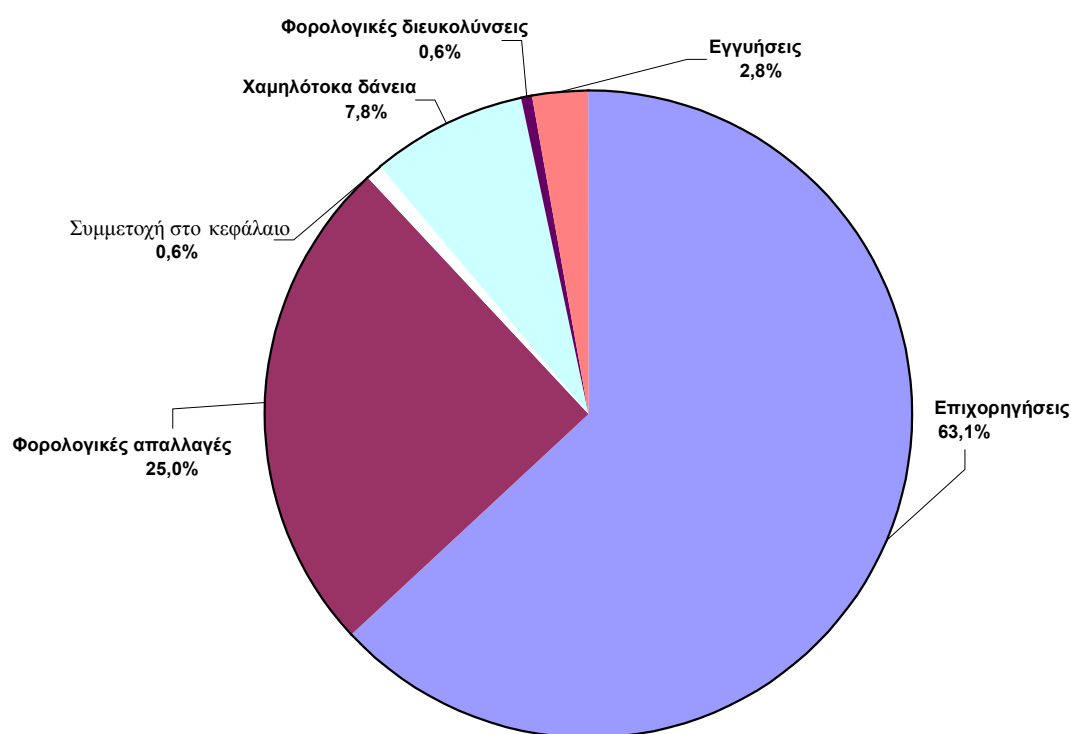
Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

2.5 Μέσα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων

Η πλειονότητα των κρατών τείνει να χορηγεί ενισχύσεις στην βιομηχανία υπό μορφή επιχορηγήσεων ...

Όλες οι κρατικές ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν απώλεια ή εισφορά εισοδήματος για τις δημόσιες αρχές και πλεονέκτημα για τους δικαιούχους. Ωστόσο, το στοιχείο της ενίσχυσης, δηλαδή το τελικό οικονομικό πλεονέκτημα που ενέχει το μεταφερόμενο ονομαστικό ποσό εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την μορφή με την οποία χορηγείται η ενίσχυση. Κατά την περίοδο 1998-2000, οι επιχορηγήσεις και οι φορολογικές απαλλαγές, ήτοι οι ενισχύσεις που μεταφέρονται πλήρως στον δικαιούχο, αντιπροσώπευαν περίπου το 90% του συνόλου των ενισχύσεων προς τον βιομηχανικό τομέα.

Διάγραμμα 6: μερίδιο του κάθε είδους ενίσχυσης στις συνολικές ενισχύσεις στην βιομηχανία στην ΕΕ, 1998 - 2000

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

... αν και εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές διαφορές ως προς τη χρήση του κάθε είδους ενίσχυσης

Οι επιχορηγήσεις αποτελούν τη συνηθέστερη μορφή ενίσχυσης και αντιστοιχούν στο 63% του συνόλου στην ΕΕ. Πέραν των ενισχύσεων που χορηγούνται μέσω του προϋπολογισμού, άλλες ενισχύσεις καταβάλλονται μέσω του φορολογικού συστήματος ή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης. Οι φορολογικές απαλλαγές αντιπροσωπεύουν το 25% του συνόλου σε ολόκληρη την ΕΕ. Ενώ η Ελλάδα, η Ισπανία, το Λουξεμβούργο,

η Φινλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο χορηγούν πάνω από το 90% των ενισχύσεών τους υπό μορφή επιχορηγήσεων, άλλα κράτη μέλη χρησιμοποιούν περισσότερο τις φορολογικές απαλλαγές, όπως ιδίως η Γαλλία (47%) και η Ιρλανδία (74%).

Υπάρχουν και άλλα μέσα χορήγησης κρατικών ενισχύσεων που διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο (Πίνακας 12). Μία από τις κατηγορίες αυτές καλύπτει τις μεταβιβάσεις πόρων στις οποίες το στοιχείο της ενίσχυσης αποτελείται από τους τόκους που εξοικονόμησε ο δικαιούχος την περίοδο κατά την οποία το μεταβιβασθέν κεφάλαιο ήταν στη διάθεσή του. Η μεταβίβαση πόρων γίνεται υπό μορφή φορολογικής διευκόλυνσης ή χαμηλότοκου δανείου. Τα στοιχεία ενίσχυσης σε αυτήν την κατηγορία είναι πολύ χαμηλότερα από την αξία των μεταβιβαζόμενων πόρων. Τα χαμηλότοκα δάνεια αντιπροσωπεύουν περίπου το 8% όλων των ενισχύσεων προς την βιομηχανία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ποσοστό αυτό είναι αισθητά υψηλότερο (11-17%) στην Γερμανία, την Αυστρία, την Πορτογαλία και την Σουηδία. Παρεμφερές είδος ενίσχυσης αποτελούν οι φορολογικές διευκολύνσεις, οι οποίες χρησιμοποιούνται μόνο σε τέσσερα κράτη μέλη. Οι φορολογικές διευκολύνσεις αντιπροσωπεύουν το 4% όλων των ενισχύσεων προς την βιομηχανία στις Κάτω Χώρες.

Οι ενισχύσεις μπορούν επίσης να λάβουν την μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο· οι ενισχύσεις αυτού του είδους αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 1% όλων των κοινοτικών ενισχύσεων προς την βιομηχανία. Τέλος, η ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί υπό μορφή εγγύησης, εκφρασμένη σε ονομαστικά εγγυημένα ποσά. Τα στοιχεία της ενίσχυσης είναι κανονικά πολύ κατώτερα από τα ονομαστικά ποσά, δεδομένου ότι αντιστοιχούν στα οφέλη που ο δικαιούχος λαμβάνει δωρεάν ή σε τιμή κατώτερη από αυτήν της αγοράς σε περίπτωση καταβολής ασφαλιστρου για την κάλυψη του κινδύνου. Ωστόσο, σε περίπτωση που προκύψουν ζημιές στο πλαίσιο του καθεστώτος εγγυήσεων, η συνολική απώλεια, μετά την αφαίρεση των ενδεχόμενων ασφαλιστρων, συνυπολογίζεται εφόσον μπορεί να θεωρηθεί οριστική μεταφορά πόρων στον δικαιούχο. Το μερίδιο των εγγυήσεων σε σχέση με το συνολικό επίπεδο των ενισχύσεων προς την βιομηχανία στην ΕΕ είναι σχεδόν 3%.

Πίνακας 12: Κρατικές ενισχύσεις προς την βιομηχανία ανά είδος ενίσχυσης, 1998 – 2000

	Ποσοστό					
	ΕΙΔΟΣ			ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ		
	Επιχορηγήσεις	Φορολογ. απαλλαγές	Συμμετοχή στο κεφάλαιο	Χαμηλότοκα δάνεια	Φορολογ. διευκολύνσεις	Εγγυήσεις
EU	63,1	25,0	0,6	7,8	0,6	2,8
B	74,6	16,7	3,4	4,1	0,5	0,9
DK	84,7	9,8	0,0	4,2	0,0	1,3
D	55,7	26,1	0,1	11,7	1,2	5,3
EL	95,9	4,0	0,0	0,0	0,0	0,1
E	92,6	0,0	0,9	6,5	0,0	0,0
F	42,6	46,4	0,0	7,6	0,4	3,0
IRL	19,4	73,9	3,9	0,0	0,0	2,8
I	70,1	24,6	1,9	3,2	0,0	0,3
L	94,9	1,4	0,0	3,7	0,0	0,0
NL	77,6	11,4	0,0	6,0	3,8	1,2
A	79,1	0,0	0,1	16,9	0,0	3,9
P	82,9	1,6	2,9	11,0	0,0	1,6
FIN	91,3	1,8	0,4	6,4	0,0	0,1
S	72,4	14,3	1,0	12,2	0,0	0,1
UK	95,8	0,7	0,9	2,6	0,0	0,0

ΜΕΡΟΣ 3: ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3.1 Καταχωρηθείσες υποθέσεις κρατικών ενισχύσεων

Η Επιτροπή ελέγχει την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων εκ μέρους των κρατών μελών μέσω μιας επίσημης και διαφανούς διαδικασίας². Το 2001, καταχωρήθηκαν στα μητρώα της Επιτροπής πάνω από 1000 υποθέσεις, εκ των οποίων το 44% περίπου αφορούσε τους τομείς της βιομηχανίας, του άνθρακα και των υπηρεσιών, το 39% τον γεωργικό τομέα, το 10% τον τομέα της αλιείας και το 7% τον τομέα των μεταφορών. Το 2001 οι υποθέσεις που κοινοποιήθηκαν στον τομέα της γεωργίας αυξήθηκαν κατά 100 περίπου, εν μέρει λόγω της κρίσης της ΣΕΒ.

Σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου, «κάθε προβλεπόμενη χορήγηση νέας ενίσχυσης θα πρέπει να κοινοποιείται σε εύθετο χρόνο στην Επιτροπή από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος». Ωστόσο, όσον αφορά περίπου το 15% των υπό εξέταση υποθέσεων κρατικών ενισχύσεων, η διαδικασία ελέγχου κινείται όχι από το κράτος μέλος αλλά από την Επιτροπή η οποία πληροφορείται για την ενίσχυση, για παράδειγμα κατόπιν καταγγελίας.

Προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για συγκεκριμένα είδη ενισχύσεων, τον Φεβρουάριο 2001 τέθηκαν σε εφαρμογή δύο απαλλαγές κατά κατηγορία, μία για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και η δεύτερη για τις ενισχύσεις υπέρ της κατάρτισης (βλέπε σημείο κατωτέρω 3.4 για περισσότερες πληροφορίες). Όπως αναμενόταν, ο αριθμός των κοινοποιήσεων σχετικά με αυτά τα είδη ενισχύσεων μειώθηκε δραστικά το 2001 δεδομένου ότι τα κράτη μέλη έκαναν χρήση των απαλλαγών αυτών: η Επιτροπή έλαβε περίπου 50 έντυπα ενημέρωσης σχετικά με απαλλαγείσες ενισχύσεις για κατάρτιση και περισσότερα από 100 σχετικά με απαλλαγείσες ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ. Τα δύο τρίτα σχεδόν του συνόλου των εντύπων ενημέρωσης που ελήφθησαν το 2001 είχαν αποσταλεί είτε από την Ιταλία, είτε από τη Γερμανία, ενώ ορισμένα άλλα κράτη μέλη συνέχισαν, προς το παρόν, να κοινοποιούν τις εν λόγω ενισχύσεις.

3.2 Αποφάσεις της Επιτροπής

Όταν η Επιτροπή έχει αμφιβολίες σχετικά με το αν ορισμένα μέτρα ενίσχυσης συμβιβάζονται με τους κανόνες που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις, κινεί μια τυποποιημένη διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη και όλα τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλουν παρατηρήσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις όμως, η Επιτροπή δεν έχει αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβάσιμο με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και επιτρέπει στα κράτη μέλη να χορηγούν τέτοιες ενισχύσεις χωρίς να κινεί την επίσημη διαδικασία έρευνας. Η διαδικασία κινείται μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχουν αμφιβολίες. Οι υποθέσεις σχετικά με τις οποίες ελήφθη απόφαση μόνον μετά την επίσημη διαδικασία έρευνας αντιπροσώπευαν το 12% όλων των τελικών αποφάσεων που ελήφθησαν το 2001.

Όταν, στο τέλος της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή συνάγει το συμπέρασμα ότι η εξετασθείσα ενίσχυση δεν συμβιβάζεται με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και, ως εκ τούτου, δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, εκδίδει αρνητική απόφαση. Το διάγραμμα 7 δείχνει το ποσοστό των συμβιβάσιμων και μη συμβιβάσιμων

² Κανονισμός αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου

υποθέσεων ενίσχυσης που εξετάστηκαν από την Επιτροπή. Κατά την περίοδο 1999-2001, το 7% όλων των τελικών αποφάσεων ήταν αρνητικές. Το σύνολο αυτό περιλαμβάνει και τις θετικές «υπό όρους» αποφάσεις οι οποίες είναι μάλλον σπάνιες και ανήλθαν μόνο σε 8 κατά την εν λόγω περίοδο.

Διάγραμμα 7: Ποσοστό αρνητικών αποφάσεων ανά κράτος μέλος, 1999-2001

Οι αριθμοί εντός παρενθεσως δείχνουν τον συνολικό αριθμό αποφάσεων 1999 - 2001

Σημείωση: Στο σύνολο δεν περιλαμβάνονται οι αποφάσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή αποφασίζει ότι η κοινοποιηθείσα ενίσχυση δεν συνιστά ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1. Το 2001 ελήφθησαν 43 τέτοιες αποφάσεις. Πηγή: ΓΔ Γεωργίας, ΓΔ Αλιείας, ΓΔ Ανταγωνισμού και ΓΔ Μεταφορών και Ενέργειας.

3.3 Ανάκτηση της ενίσχυσης

Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, η Επιτροπή δίνει εντολή, κατά γενικό κανόνα, στο κράτος μέλος να ανακτήσει την ενίσχυση από τον δικαιούχο αν αυτή έχει ήδη χορηγηθεί. Ο πίνακας 13 παρουσιάζει τη σημερινή κατάσταση σχετικά με τις εντολές ανάκτησης.

Πίνακας 13: Εντολές ανάκτησης που εκκρεμούσαν στις 05.03.2002

Σε στάδιο εκτέλεσης	Στο πλαίσιο διαδικασίας πτώχευσης	Υπό εξέταση ενώπιον εθνικών δικαστηρίων	Υπό εξέταση ενώπιον του ΔΕΚ	Σύνολο εκκρεμών υποθέσεων
35	20	8	6	69

Σημείωση: Διαδικασίες ανάκτησης κρατικών ενισχύσεων σε τομείς εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών. Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού.

Ο πίνακας 14 περιλαμβάνει τα ποσά των μη συμβιβάσιμων κρατικών ενισχύσεων που πρέπει να επιστραφούν στα κράτη μέλη. Σε ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες ο αριθμός των δικαιούχων είναι υψηλός, δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθεί επακριβώς το ποσό της μη συμβιβάσιμης ενίσχυσης προτού επιστραφεί από τους δικαιούχους. Το ήμισυ σχεδόν του ποσού που πρέπει να επιστραφεί στην Γερμανία και το συνολικό σχεδόν

ποσό που πρέπει να επιστραφεί στην Ιταλία αντιστοιχούν σε μία μόνον υπόθεση στο κάθε κράτος μέλος.

Πίνακας 14: Εντολές ανάκτησης που εκκρεμούν και ποσά που πρέπει να επιστραφούν ανά κράτος μέλος.

Κατάσταση στις 05.03.2002	Εκκρεμείς εντολές ανάκτησης	Ποσό προς ανάκτηση σε εκατ. EUR	Αριθμός υποθέσεων στις οποίες δεν διευκρινίζεται το ποσό
D	33	1.840	3
E	16	143	13
F	6	223	1
I	5	1.002	2
B	5	40	2
NL	2	<1	1
EL	1	8	0
UK	1	2	0
EU	69	3.259	23

Σημείωση: Διαδικασίες ανάκτησης κρατικών ενισχύσεων σε τομείς εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών. Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού.

3.4 Εκσυγχρονισμός του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων

Η Επιτροπή ξεκίνησε μια μακροπρόθεσμη μεταρρυθμιστική προσπάθεια για την απλούστευση των διαδικασιών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν απλές υποθέσεις και την επικέντρωση των πόρων της στις πιο σοβαρές περιπτώσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού, με στόχο τη πραγματοποίηση όλων των αναγκαίων αλλαγών πριν από τη διεύρυνση.

Η θέση σε ισχύ των τριών πρώτων κανονισμών που είχαν θεσπισθεί καταρχήν τον Δεκέμβριο 2000 με βάση τον κανονισμό εξουσιοδότησης (ΕΚ) αριθ. 994/98 αποτελεί σημαντικό βήμα στη διαδικασία αυτή. Πρόκειται για δύο κανονισμούς που προβλέπουν απαλλαγή κατά κατηγορία για τις ενισχύσεις που χορηγούνται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και για κατάρτιση³ και έναν κανονισμό που κωδικοποιεί τον κανόνα *de minimis*.⁴ Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, οι ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που δεν υπερβαίνουν το όριο των 100.000 ευρώ κατά τη διάρκεια περιόδου τριών ετών δεν θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 87, παράγραφος 1 της συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν υπόκεινται στην υποχρέωση κοινοποίησης.

Οι απαλλαγές κατά κατηγορία, οι οποίες τέθηκαν σε εφαρμογή τον Φεβρουάριο 2001, επιτρέπουν στα κράτη μέλη να χορηγούν αμέσως την ενίσχυση, χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην ή έγκριση από την Επιτροπή, εφόσον πληρούνται οι όροι που ορίζονται στον κανονισμό απαλλαγής. Οι κανονισμοί απαλλαγής κατά κατηγορία δεν ωφελούν μόνον την Επιτροπή αλλά και τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις των κρατών μελών, δεδομένου ότι η διαδικασία χορήγησης των ενισχύσεων είναι ταχύτερη και οι διοικητικές επιβαρύνσεις είναι μειωμένες. Ωστόσο, αυτή η απλούστευση των διαδικασιών δεν συνεπάγεται μικρότερο βαθμό ελέγχου ή χαλάρωση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Διάφορες διατάξεις των κανονισμών προβλέπουν ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ενημερώνουν την Επιτροπή μέσω συνοπτικών δελτίων

³ Κανονισμός αριθ. (ΕΚ) 68/2001 και αριθ. 70/2001

⁴ ΕΕ 2001 L 10 της 13.1.2001

ενημέρωσης και ετήσιων εκθέσεων, κατά τρόπον ώστε η Επιτροπή να είναι σε θέση να παρακολουθεί την εφαρμογή των εν λόγω απαλλαγών. Επιπλέον, δεδομένου ότι οι κανονισμοί εφαρμόζονται άμεσα στα κράτη μέλη, οι καταγγέλλοντες μπορούν να προσφεύγουν και στα εθνικά δικαστήρια αν οι ανταγωνιστές τους έχουν λάβει ενίσχυση οι οποία δεν πληροί όλους τους όρους του σχετικού κανονισμού απαλλαγής.

Η Επιτροπή ξεκίνησε μια μακροπρόθεσμη μεταρρυθμιστική προσπάθεια για την απλούστευση των διαδικασιών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν απλές υποθέσεις και την επικέντρωση των πόρων της στις πιο σοβαρές περιπτώσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Έχουν καταρτισθεί ή καταρτίζονται νέες κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές και πλαίσια. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται στους τομείς των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και της κατάρτισης, οι οποίες πληρούν τους αυστηρούς όρους που έχει εγκρίνει η Επιτροπή, απαλλάσσονται πλέον από την υποχρέωση κοινοποίησης. Οι εν λόγω απαλλαγές κατά κατηγορία θα μειώσουν τον διοικητικό φόρτο εργασίας των κρατών μελών και της Επιτροπής κατά την φάση που προηγείται της εφαρμογής των ενισχύσεων αυτών, επιτρέποντας έτσι την επικέντρωση των προσπαθειών στην παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των εν λόγω ενισχύσεων. Καταρτίστηκε νέο πλαίσιο για την προστασία του περιβάλλοντος και η επίπτωσή του στα επίπεδα των κρατικών ενισχύσεων θα τύχει στενής παρακολούθησης. Θεσπίστηκαν οι κανόνες για την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων με σκοπό την εισφορά επιχειρηματικών κεφαλαίων έτσι ώστε να προωθηθεί η ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της απασχόλησης. Εξάλλου, προετοιμάζεται νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία για την απασχόληση, ενώ συνεχίζονται οι εργασίες για τον εντοπισμό φορολογικών μέτρων που συνιστούν κρατικές ενισχύσεις.

ΜΕΡΟΣ 4: ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

4.1 Κρατικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Οι κρατικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ μπορούν να τύχουν παρέκκλισης από την γενική απαγόρευση που ισχύει για τις κρατικές ενισχύσεις λόγω της συμβολής τους «στην ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων (...)»⁵ (άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ)). Κατά τη σύνοδό του στις Κάνες τον Ιούνιο 1995, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε στα πορίσματά του ότι οι ΜΜΕ «διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης και, γενικότερα, αποτελούν παράγοντα κοινωνικής σταθερότητας και οικονομικού δυναμισμού».

Όσον αφορά τη συμβολή των ΜΜΕ στην επίτευξη των επιδιωκόμενων οικονομικών και κοινωνικών στόχων, συνήθως γίνεται αναφορά στον ρόλο των ΜΜΕ στην προώθηση καινοτόμων δραστηριοτήτων καθώς και στο γεγονός ότι είναι ελαστικότερες και πιο προσαρμόσιμες από τις μεγάλες επιχειρήσεις και, κατ' αυτόν τον τρόπο, βοηθούν στο να διατηρούνται οι αγορές ανταγωνιστικές και ευνοούν την διάθεση των πόρων σε αναπτυσσόμενους και όχι παρακμάζοντες τομείς. Κατά συνέπεια, οι ΜΜΕ συμβάλλουν επίσης στην δημιουργία θέσεων απασχόλησης και στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής.

Ωστόσο, η ανάπτυξη των ΜΜΕ παρεμποδίζεται από διάφορους παράγοντες. Οι κύριες ελλείψεις της αγοράς που αναφέρονται σε συνάρτηση με τις ΜΜΕ είναι οι ατέλειες που χαρακτηρίζουν την αγορά κεφαλαίων. Το επιχείρημα που προβάλλεται είναι ότι οι χρηματαγορές διστάζουν συνήθως να χρηματοδοτήσουν ΜΜΕ λόγω των ελλিপών πληροφοριών σχετικά με την απόδοση και τις προοπτικές επιτυχίας τους. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από τις περιορισμένες εγγυήσεις που οι ΜΜΕ μπορούν να παράσχουν στους πιστωτές τους. Άλλα προβλήματα της αγοράς που συχνά αναφέρονται σε συνδυασμό με τις ΜΜΕ είναι το γεγονός ότι, λόγω των περιορισμένων πόρων τους, δεν έχουν επαρκή πρόσβαση σε πληροφορίες (ιδίως σχετικά με νέες τεχνολογίες και αγορές), και ότι είναι πιο ευαίσθητες σε ρυθμιστικές αλλαγές και κινδύνους σε σχέση με τις μεγάλες επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες είναι πιο διαφοροποιημένες. Οι παράγοντες αυτοί θεωρείται ότι περιορίζουν την ανάπτυξη των ΜΜΕ, ιδίως στις φάσεις εκκίνησης και ανάπτυξης, και για τον λόγο αυτό δικαιολογούν την χορήγηση κρατικών ενισχύσεων.

Οι οικονομολόγοι παρατηρούν ότι άλλες πολιτικές ενδέχεται να είναι πιο αποτελεσματικές από την άμεση χρηματοδοτική στήριξη στις ΜΜΕ για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που χαρακτηρίζουν την αγορά. Για παράδειγμα, αν η έλλειψη αφορά την πρόσβαση των ΜΜΕ στις κεφαλαιαγορές, θα ήταν καλύτερα να επιλυθεί το πρόβλημα αυτό στη ρίζα του, μέσω της στήριξης της δημιουργίας ειδικευμένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ή οργανισμών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας για ΜΜΕ, της προώθησης των επιχειρηματικών κεφαλαίων⁶ ή της

⁵ Η άλλη απαραίτητη προϋπόθεση είναι ότι «οι ενισχύσεις δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον».

⁶ Οι κοινοτικοί κανόνες ανταγωνισμού που εφαρμόζονται στην παροχή κρατικών ενισχύσεων με στόχο την παροχή ή προώθηση κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, ιδίως προς ΜΜΕ, καταρτίστηκαν το 2001.

διευκόλυνσης της πρόσβασης των ΜΜΕ στις κεφαλαιαγορές (π.χ. μέσω των νέων χρηματιστηριακών αγορών). Αν, από την άλλη πλευρά, το πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ είναι η δυσκολία πρόσβασης σε πληροφορίες ή το υψηλό κόστος των κρατικών ρυθμίσεων, οι προσπάθειες θα μπορούσαν να επικεντρωθούν την διάδοση κατάλληλων πληροφοριών σε όλους τους οικονομικούς τομείς καθώς και στην μείωση των ρυθμίσεων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις. Γενικά, οι αρμόδιοι για την χάραξη πολιτικής θα πρέπει να εξακριβώνουν, ανά περίπτωση, αν οι υφιστάμενες ελλείψεις της αγοράς που επηρεάζουν τις ΜΜΕ θα μπορούσαν να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικότερα μέσω της χορήγησης κρατικών ενισχύσεων, της παροχής συμβουλών και πληροφοριών, της ενίσχυσης των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων ή συνδυασμού των μέτρων αυτών.

4.2 Απόδοση των ΜΜΕ και κρατικές ενισχύσεις στα κράτη μέλη

Σύγκριση μεταξύ των αποδόσεων των ΜΜΕ και των μεγάλων επιχειρήσεων

Με δύο σημαντικές εξαιρέσεις (Ελλάδα και Σουηδία), η απόδοση των μεγάλων επιχειρήσεων σε όρους παραγωγής (προστιθέμενη αξία) ήταν λίγο καλύτερη από αυτήν των ΜΜΕ κατά την περίοδο 1996-2001. Σε αντίθεση με την παραγωγή, η απασχόληση τείνει, με την πάροδο του χρόνου, να είναι αντιστρόφως ανάλογη με το μέγεθος των επιχειρήσεων. Ωστόσο, η συνεχής οικονομική ανάπτυξη κατά την περίοδο 1996-2001 οδήγησε σε αύξηση της απασχόλησης σε όλες τις χώρες και τις επιχειρήσεις κάθε μεγέθους (με εξαίρεση την Γερμανία).

Οι επιδόσεις των μεγάλων επιχειρήσεων (ΜΕ) είναι καλύτερες από εκείνες των ΜΜΕ τόσο όσον αφορά την παραγωγικότητα του εργατικού δυναμικού (εξαιρουμένης της Γερμανίας) όσο και, αν και αυτό είναι λιγότερο προφανές, την αποδοτικότητα. Η τομεακή αυτή κατανομή των επιχειρήσεων εξηγεί, εν μέρει, τις μεταβολές ανάλογα με το μέγεθος και το κράτος μέλος αλλά, σε συνολικό επίπεδο, οι καλύτερες επιδόσεις των ΜΕ φαίνεται να αποτελούν διαρθρωτικό φαινόμενο, π.χ. στον βιομηχανικό τομέα, το οποίο συνδέεται με τις οικονομίες κλίμακας και την κατοχή ισχυρής θέσης στην αγορά.

Μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ

Το μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και, σε μικρότερο βαθμό, ανά χρονική περίοδο. Οι ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ ως ποσοστό των συνολικών ενισχύσεων (εξαιρουμένης της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών) κυμαίνονται από ποσοστό κατώτερο του 1% στην Δανία και την Ιρλανδία έως 25% στο Βέλγιο και το Λουξεμβούργο. Σε κοινοτικό επίπεδο, ο μέσος όρος ανέρχεται σε 10% (Πίνακας 9). Πρέπει να σημειωθεί ότι τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν μόνον τις ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη με πρωταρχικό στόχο την στήριξη των ΜΜΕ. Άλλες μορφές ενισχύσεων, όπως οι περιφερειακές ενισχύσεις, ενδέχεται επίσης να συμβάλουν στην βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος των ΜΜΕ.

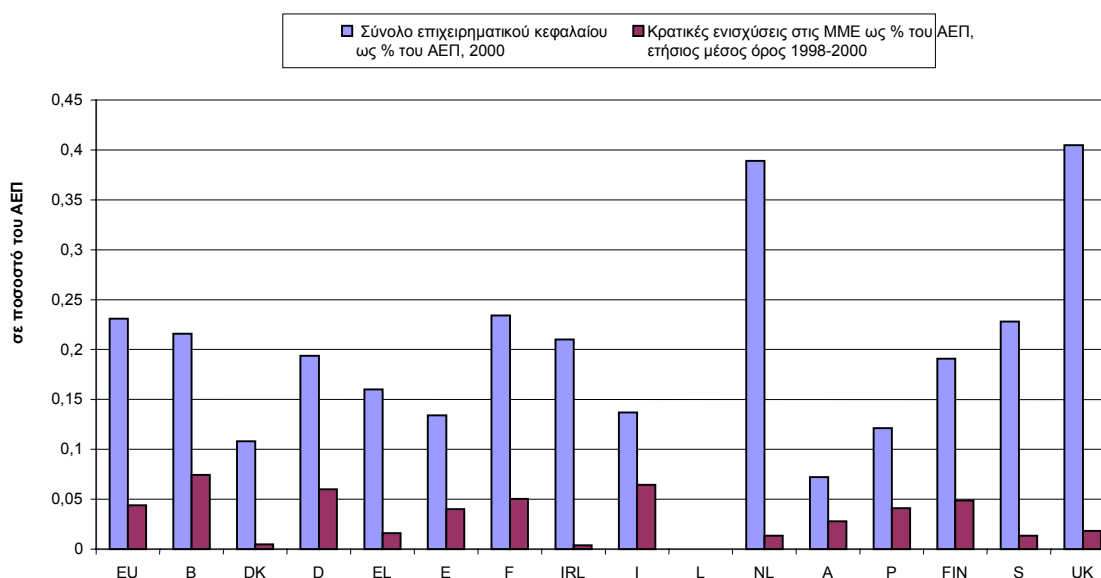
4.3 Κρατικές ενισχύσεις, επιχειρηματικά κεφάλαια και ίδρυση επιχειρήσεων

Οι διαθέσιμες πληροφορίες και μελέτες φαίνεται να υποστηρίζουν την θεωρία ότι η ίδρυση επιχειρήσεων επηρεάζεται τόσο από παράγοντες «έλξης» (οικονομική ευημερία) όσο και από παράγοντες «ώθησης» (κυρίως ανεργία). Τα δύο βασικά εμπόδια που ανέφεραν οι ιδρυτές νέων επιχειρήσεων είναι η χρηματοδότηση (πριν και κατά τα πρώτα

έτη λειτουργίας) και η έλλειψη κατάλληλης πληροφόρησης. Αν και οι δημόσιες επιχορηγήσεις θεωρούνται σημαντική εξωτερική πηγή χρηματοδότησης, η ίδρυση και λειτουργία μιας νέας επιχείρησης δεν φαίνεται να εξαρτάται από αυτές⁷.

Θα ήταν ενδιαφέρον να καθορισθεί η σχέση μεταξύ κρατικών ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ και επιχειρηματικών κεφαλαίων, με σκοπό την σύγκριση των δύο εναλλακτικών αυτών πηγών χρηματοδότησης, ακόμα και αν δεν είναι πραγματικά συγκρίσιμες και δεν αποτελούν τις μόνες δυνατές πηγές. Δεν υπάρχει καμία εμφανής συσχέτιση μεταξύ των εν λόγω δύο αυτών μεταβλητών, δηλαδή των ενισχύσεων στις ΜΜΕ και των επιχειρηματικών κεφαλαίων. Ωστόσο, είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου ο τομέας των επιχειρηματικών κεφαλαίων είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένος, χορηγούν λίγες σχετικά ενισχύσεις που προορίζονται ειδικά για τις ΜΜΕ (Διάγραμμα 8). Δεν πρέπει να λησμονείται ότι οι ΜΜΕ συχνά επωφελούνται από άλλα είδη οριζοντίων ενισχύσεων.

Διάγραμμα 8: Επιχειρηματικό κεφάλαιο και κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ

Σημείωση: Το συνολικό επιχειρηματικό κεφάλαιο περιλαμβάνει το αρχικό στάδιο, την επέκταση και την αντικατάσταση

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού και Eurostat

4.4 Κρατικές ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ και ρυθμιστικό και διοικητικό πλαίσιο στην εσωτερική αγορά

Τα κράτη μέλη, παρέχοντας στις ΜΜΕ ενισχύσεις συμβιβάσιμες με την συνθήκη, μπορούν να βοηθήσουν στην εξάλειψη των ανταγωνιστικών μειονεκτημάτων των ΜΜΕ τα οποία απορρέουν από τις ελλείψεις της αγοράς. Ωστόσο, το ποσό των κρατικών ενισχύσεων που χορηγείται στις ΜΜΕ δεν παρέχει, από μόνο του, πλήρη εικόνα των συνολικών επιπτώσεων των δημόσιων παρεμβάσεων στην απόδοση των ΜΜΕ. Η

⁷ Για την ανάλυση των παραγόντων που επηρεάζουν την δημογραφία των επιχειρήσεων βλέπε την έκθεση με τίτλο “Business demography in Europe”, που συντάχθηκε υπό την εποπτεία του Instituto Giuglielmo Tagliacarne στο Παρατηρητήριο των ευρωπαϊκών ΜΜΕ· υπό δημοσίευση, 2002.

απόδοση των ΜΜΕ επηρεάζεται επίσης σε μεγάλο βαθμό από το περιβάλλον εντός του οποίου ασκούν τις δραστηριότητές τους. Ειδικότερα, εάν η δράση των δημοσίων αρχών δημιουργεί ένα περίπλοκο ρυθμιστικό και διοικητικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις, τούτο θα επιβαρύνει περισσότερο τις ΜΜΕ οι οποίες, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες για να υπερβούν τα διοικητικά και ρυθμιστικά εμπόδια. Για τον λόγο αυτό, είναι αναγκαίο να χρησιμοποιούνται συνεκτικά τα διάφορα μέσα πολιτικής προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη των ΜΜΕ.

Δεν υπάρχει καμία ακριβής και κοινή μονάδα μέτρησης τόσο των θετικών όσο και των αρνητικών συνεπειών των διαφόρων παρεμβάσεων των δημοσίων αρχών καθώς και των καθαρών επιπτώσεών τους στις ΜΜΕ. Υπάρχουν, όμως, διαφορετικοί δείκτες οι οποίοι μετρούν με διαφορετικούς τρόπους τις επιπτώσεις των δημόσιων πολιτικών στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και ιδίως στις ΜΜΕ. Ο συνδυασμός των δεικτών αυτών με τις πληροφορίες σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ θα έχει σαν αποτέλεσμα μια πληρέστερη και ακριβέστερη εικόνα της καθαρής στήριξης που τα κράτη μέλη παρέχουν στις ΜΜΕ. Για παράδειγμα, οι προβλεπόμενες θετικές επιπτώσεις της ενίσχυσης ενδέχεται να αντισταθμίζονται, εν μέρει, από υπερβολικό διοικητικό φόρτο ή ανεπαρκή νομοθεσία. Αντίθετα, ο αντίκτυπος από ενισχύσεις του ίδιου ύψους θα μπορούσε να αυξηθεί από άλλες πολιτικές με ευνοϊκά αποτελέσματα για τις ΜΜΕ.

Πίνακας 15: Δείκτες για το διοικητικό φόρτο στις επιχειρήσεις

	Ίδρυση ιδιωτικής ανώνυμης εταιρείας				Κρατικές ενισχύσεις προς ΜΜΕ ως % τ ο ΑΠΙ	κατάταξη
	συνήθως		κατάταξη			
	χρόνος (ημέρες)	κόστος(€)	χρόνος (ημέρες)	κόστος (€)	μέσος όρος (συνδυασμός χρόνου και κόστους)	
B	32	980	14	11	12,5	15
DK	18	0	4	1	2,5	2
D	22	805	5	8	6,5	13
EL	15	1700	3	14	8,5	5
E	24	1590	6	12	9	8
F	29	213	10	4	7	11
IRL	8	445	2	6	4	1
I	35	1620	15	13	14	14
L	30	850	11	9	10	12
NL	30	885	11	10	10,5	4
A	24	2232	6	15	10,5	7
P	26	600	9	7	8	9
FIN	30	252	11	5	8	10
S	25	186	8	3	5,5	3
UK	7	40	1	2	1,5	6

Πηγή: ΓΔ Επιχειρήσεων 'Benchmarking the administration of business start-ups', 2002 και ΓΔ Ανταγωνισμού (στοιχεία για τις κρατικές ενισχύσεις).

Ο πίνακας 15 παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον χρόνο και τις δαπάνες που συνήθως απαιτούνται για την ίδρυση μιας ιδιωτικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε καθένα

από τα 15 κράτη μέλη. Πρόκειται για τους δείκτες που χρησιμοποιούνται πιο συχνά για τον υπολογισμό του διοικητικού φόρτου που βαρύνει μια επιχειρηματική δραστηριότητα. Με βάση τον συνδυασμένο δείκτη χρόνου και κόστους, ο διοικητικός φόρτος είναι χαμηλότερος στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Δανία και την Ιρλανδία και υψηλότερος στην Ιταλία, το Βέλγιο και την Αυστρία. Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι η Ιταλία και το Βέλγιο έχουν σχετικά υψηλό επίπεδο ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ (βλέπε διάγραμμα 8).

Οι γενικοί προσανατολισμοί του 2002 για την οικονομική πολιτική περιλαμβάνουν διάφορες συστάσεις για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Μία από τις συστάσεις αυτές αφορά την δημιουργία ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος, εντός του οποίου τα κράτη μέλη θα πρέπει να «βελτιώσουν και να απλοποιήσουν το φορολογικό σύστημα και το ρυθμιστικό πλαίσιο και να μειώσουν τους διοικητικούς και νομικούς φραγμούς στο ελάχιστο, ιδίως μέσω της μείωσης του χρόνου και των δαπανών που συνήθως απαιτούνται για την ίδρυση νέας εταιρείας». Εξάλλου, τα κράτη μέλη κλήθηκαν να «μετουσιώσουν σε πράξη τις υποχρεώσεις που ανέλαβαν βάσει του Ευρωπαϊκού Χάρτη για τις μικρές επιχειρήσεις» και να «ενθαρρύνουν την τολμηρή συμπεριφορά μέσω της καλύτερης πρόσβασης στην χρηματοδότηση, ιδίως των ΜΜΕ που βρίσκονται σε στάδιο εκκίνησης». Οι μεταρρυθμίσεις αυτές αποσκοπούν στο να ενθαρρύνουν τη δημιουργία και επέκταση επιχειρήσεων, να αυξήσουν την παραγωγικότητα και να βελτιώσουν το επίπεδο δυναμικής ανάπτυξης της ευρωπαϊκής οικονομίας.

ΦΟΡΟΥΜ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

Ο πίνακας αποτελεσμάτων στο διαδίκτυο περιλαμβάνει συνδέσεις με πληροφορίες σχετικά με θέματα που αφορούν την πολιτική κρατικών ενισχύσεων των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/

ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο πίνακας αποτελεσμάτων καλύπτει τις εθνικές κρατικές ενισχύσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 87, παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, οι οποίες έχουν χορηγηθεί από τα δεκαπέντε κράτη μέλη και εξετασθεί από την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, τα γενικά μέτρα δεν περιλαμβάνονται στα στοιχεία αυτά, ούτε και τα κοινοτικά ταμεία και μέσα. Όλα τα δεδομένα σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις αφορούν την εκτέλεση αποφάσεων της Επιτροπής και όχι υποθέσεις που βρίσκονται υπό εξέταση και οι οποίες, άπαξ και ληφθεί η σχετική απόφαση, θα μπορούσαν να επηρεάσουν τα ιστορικά δεδομένα. Οι κρατικές δαπάνες καταλογίζονται στο έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκαν. Στις περιπτώσεις όπου η δαπάνη καλύπτει περισσότερα του ενός έτη, το συνολικό ποσό καταλογίζεται σε κάθε έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η δαπάνη.

Όλα τα στοιχεία είναι εκφρασμένα σε εκατομμύρια (ή δισεκατομμύρια) ευρώ σε σταθερές τιμές του 1999.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την μεθοδολογία και μεγάλος αριθμός στατιστικών πινάκων υπάρχουν στον πίνακα αποτελεσμάτων στο διαδίκτυο:

http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/scoreboard/

Στοιχεία για τον πίνακα 1

Σύνολο κρατικών ενισχύσεων ανά κράτος μέλος, σε εκατ. ευρώ

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	105.437,4	99.207,0	93.767,7	83.508,6	82.373,4
B	3.528,4	3.175,7	3.232,4	3.278,7	3.291,6
DK	1.751,1	1.686,5	1.647,8	2.063,7	2.412,5
D	32.342,6	29.466,2	27.867,7	25.113,1	25.043,6
EL	1.592,2	1.712,9	1.254,8	1.124,1	1.084,7
E	6.878,7	6.507,9	6.425,4	5.898,8	5.833,0
F	18.937,0	19.585,3	18.735,1	16.231,4	15.688,9
IRL	550,0	580,2	1.060,1	1.280,0	1.195,6
I	18.789,2	16.232,2	14.071,1	10.788,0	10.432,7
L	159,3	168,9	253,5	253,1	245,1
NL	2.864,8	2.956,3	3.100,0	3.702,4	3.798,5
A	2.396,1	2.335,0	2.205,7	2.093,6	1.964,5
P	1.552,4	2.184,1	1.439,4	1.382,5	1.321,8
FIN	2.062,7	2.082,0	2.070,3	1.876,4	1.833,1
S	2.127,1	1.765,0	1.934,8	1.770,2	1.768,7
UK	9.905,7	8.768,7	8.469,5	6.652,6	6.459,1

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

ΑΕΠ ανά κράτος μέλος, σε εκατ. ευρώ

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	7.404.435	7.593.490	7.815.153	8.017.896	8.281.651
B	215.907	223.613	228.627	235.538	245.015
DK	153.036	157.573	161.916	165.365	170.666
D	1.874.950	1.901.268	1.938.418	1.974.200	2.033.408
EL	106.190	109.928	113.277	117.080	122.116
E	500.353	520.498	543.046	565.483	588.633
F	1.245.650	1.268.202	1.312.274	1.350.159	1.391.422
IRL	66.724	73.953	80.315	89.029	99.239
I	1.049.538	1.070.745	1.090.125	1.107.779	1.140.032
L	15.088	16.448	17.406	18.449	19.833
NL	332.529	345.302	360.301	373.664	386.642
A	181.894	184.789	191.286	196.658	202.475
P	96.351	100.141	104.669	108.214	111.903
FIN	103.464	109.975	115.837	120.491	127.366
S	205.983	210.244	217.787	227.607	235.826
UK	1.256.778	1.300.811	1.339.868	1.368.181	1.407.076

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat

Στοιχεία για το διάγραμμα 1

	Σύνολο κρατικών ενισχύσεων		ΑΕΠ		Κρατικές ενισχ. ως % του ΑΕΠ	
	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000
EU	99.470,7	86.549,9	7.604.359,5	8.038.233,1	1,32	1,08
B	3.312,2	3.267,6	222.715,5	236.393,4	1,49	1,38
DK	1.695,1	2.041,3	157.508,3	165.982,6	1,08	1,17
D	29.892,2	26.008,1	1.904.878,6	1.982.008,7	1,57	1,31
EL	1.520,0	1.154,5	109.798,4	117.490,9	1,39	0,99
E	6.604,0	6.052,4	521.298,9	565.720,5	1,27	1,07
F	19.085,8	16.885,2	1.275.375,5	1.351.285,0	1,50	1,25
IRL	730,1	1.178,6	73.664,1	89.527,7	0,98	1,32
I	16.364,2	11.763,9	1.070.136,1	1.112.645,6	1,53	1,06
L	193,9	250,6	16.314,1	18.562,7	1,18	1,35
NL	2.973,7	3.533,6	346.044,1	373.535,5	0,86	0,94
A	2.312,2	2.088,0	185.989,8	196.806,4	1,24	1,06
P	1.725,3	1.381,2	100.387,0	108.261,6	1,72	1,28
FIN	2.071,7	1.926,6	109.758,5	121.231,2	1,89	1,60
S	1.942,3	1.824,6	211.338,0	227.073,2	0,92	0,81
UK	9.048,0	7.193,7	1.299.152,5	1.371.708,2	0,70	0,53

Στοιχεία για τον πίνακα 2

Σύνολο κρατικών ενισχύσεων ανά κράτος μέλος: βλέπε τεχνικό παράρτημα, πίνακα 1.

ΑΕΠ ανά κράτος μέλος: βλέπε τεχνικό παράρτημα, πίνακα 1.

Σύνολο πληθυσμού ανά κράτος μέλος, σε εκατομμύρια

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	372,9	373,8	374,7	375,8	377,2
B	10,2	10,2	10,2	10,2	10,3
DK	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3
D	81,9	82,0	82,0	82,1	82,2
EL	10,5	10,5	10,5	10,5	10,6
E	39,3	39,3	39,5	39,6	39,9
F	58,0	58,2	58,4	58,6	58,9
IRL	3,6	3,7	3,7	3,8	3,8
I	57,4	57,5	57,6	57,6	57,8
L	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
NL	15,5	15,6	15,7	15,8	15,9
A	8,1	8,1	8,1	8,1	8,1
P	9,9	9,9	10,0	10,1	10,2
FIN	5,1	5,1	5,2	5,2	5,2
S	8,8	8,8	8,9	8,9	8,9
UK	58,8	59,0	59,2	59,5	59,8

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat

Στοιχεία για τον πίνακα 3

Σύνολο κρατικών ενισχύσεων ανά κράτος μέλος: βλέπε τεχνικό παράρτημα, πίνακα 1.

Σύνολο απασχόλησης ανά κράτος μέλος, σε εκατομμύρια

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	155,62	157,12	159,58	162,18	164,98
B	3,78	3,81	3,86	3,91	3,97
DK	2,63	2,66	2,69	2,72	2,74
D	37,21	37,15	37,55	38,02	38,64
EL	3,81	3,79	3,92	3,89	3,88
E	13,75	14,15	14,65	15,16	15,62
F	22,94	23,06	23,36	23,77	24,19
IRL	1,33	1,41	1,51	1,60	1,68
I	21,74	21,79	21,98	22,24	22,62
L	0,17	0,17	0,17	0,18	0,18
NL	7,30	7,53	7,73	7,92	8,10
A	3,91	3,92	3,95	4,00	4,02
P	4,54	4,62	4,74	4,83	4,91
FIN	2,07	2,14	2,18	2,24	2,28
S	4,06	4,02	4,06	4,15	4,24
UK	26,41	26,92	27,23	27,56	27,91

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat

Ακαθάριστες δημόσιες δαπάνες ανά κράτος μέλος

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	3.766.708,9	3.747.703,4	3.778.452,4	3.848.046,4	3.842.099,1
B	114.430,8	115.607,7	116.370,9	119.417,8	122.262,7
DK	91.515,4	91.392,4	92.130,2	91.612,5	91.135,9
D	943.099,9	937.324,9	945.948,1	965.383,9	933.334,1
EL	52.245,6	52.105,9	53.919,8	57.018,0	60.203,1
E	218.654,1	219.650,2	226.993,2	231.847,9	235.453,1
F	691.335,9	697.511,2	707.315,8	722.335,1	734.670,6
IRL	26.422,6	27.658,3	28.271,2	30.982,1	31.756,5
I	558.354,3	547.150,6	540.702,2	541.703,9	530.115,1
L	6.850,0	7.122,0	7.536,9	7.896,2	7.952,9
NL	164.934,4	166.435,5	170.062,3	175.995,5	175.535,3
A	102.952,1	99.601,3	103.677,0	105.605,1	105.084,7
P	43.936,0	44.462,7	46.159,0	49.237,1	49.908,5
FIN	61.974,7	62.465,9	61.625,2	62.896,0	62.027,4
S	134.506,9	132.874,1	132.414,7	137.474,5	137.014,6
UK	555.496,1	546.340,8	545.326,2	548.640,8	565.644,4

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat

Στοιχεία για τον πίνακα 5

Κρατικές ενισχύσεις ανά τομέα στην Κοινότητα, 1996 - 2000

	εκατ. €				
	1996	1997	1998	1999	2000
Σύνολο εθνικών ενισχύσεων	105.437,4	99.207,0	93.767,7	83.508,6	82.373,4
εκ των οποίων:					
Γαρία	15.562,8	15.557,6	13.297,3	13.971,0	13.932,8
Αιία	249,2	255,9	309,9	303,7	296,6
Βαχανία	35.521,4	33.384,6	28.470,6	25.026,6	23.844,4
Άφιακας	7.908,3	8.107,0	8.439,0	6.039,3	7.009,5
Μαφρές	36.022,9	33.252,8	32.730,7	31.984,3	31.881,8
εκ των οποίων σιδηροδρομικές	34.531,2	31.945,8	32.655,8	31.900,2	31.744,9
Υψοίεσ	6.724,5	5.861,8	7.256,7	2.602,7	2.149,9
Μη κατατασσόμενες αλλού*	3.448,3	2.787,4	3.263,5	3.581,0	3.258,5

* Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν τις ενισχύσεις για την απασχόληση και την κατάρτιση οι οποίες δεν μπορούν να υπαχθούν σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για τον πίνακα 7

Κρατικές ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα ανά κράτος μέλος.

	1996	1997	1998	1999	2000
E U	35.521,4	33.384,6	28.470,6	25.026,6	23.844,4
B	957,3	632,2	707,3	727,7	590,1
D K	646,0	755,0	661,1	661,0	1.034,8
D	13.374,6	11.630,8	10.630,9	9.597,5	8.924,5
E L	631,2	764,3	515,3	406,0	403,8
E	2.011,5	1.828,6	1.796,8	1.130,3	1.201,8
F	3.668,3	5.430,5	4.268,8	4.901,1	4.509,4
IR L	200,5	158,8	631,2	533,2	481,1
I	10.366,7	8.316,2	5.744,5	3.446,5	3.249,0
L	48,7	51,1	51,3	37,3	36,7
N L	610,6	557,7	553,5	707,4	710,2
A	463,2	524,9	477,6	452,5	400,8
P	197,2	228,6	192,3	226,0	212,5
FIN	336,4	447,7	426,1	411,8	410,6
S	367,3	378,1	448,3	450,0	428,8
U K	1.641,9	1.680,0	1.365,7	1.338,3	1.250,5

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Προστιθέμενη αξία του βιομηχανικού τομέα ανά κράτος μέλος

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	1.424.060,7	1.464.119,2	1.494.445,3	1.497.040,7	1.499.280,8
B	38.936,8	40.644,0	40.845,3	40.182,3	39.475,9
DK	25.363,3	26.031,4	27.245,5	26.657,4	25.910,2
D	391.405,3	398.889,1	409.504,7	412.765,9	419.554,6
EL	13.277,6	13.013,8	12.710,0	13.092,3	13.290,3
E	87.193,9	91.488,6	94.957,6	95.014,7	94.475,5
F	220.791,7	227.556,9	232.016,6	242.683,9	252.067,8
IRL	20.596,1	22.360,6	25.092,7	26.610,2	27.938,1
I	208.481,4	210.708,5	213.143,9	210.438,6	206.462,3
L	2.166,5	2.196,7	2.335,7	2.144,2	1.939,1
NL	56.303,1	58.942,8	61.168,6	61.906,6	61.387,6
A	34.501,7	36.391,2	37.732,8	38.235,0	38.552,7
P	20.678,3	21.165,7	21.759,7	21.397,5	21.098,7
FIN	22.626,1	24.940,9	27.099,5	27.538,3	27.032,6
S	40.126,0	40.209,0	42.121,6	43.602,5	44.902,0
UK	241.612,9	249.580,1	246.711,1	234.771,1	225.193,7

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat

Στοιχεία για το διάγραμμα 2

	Ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα σε εκατ. €		Προστιθέμενη αξία στον βιομηχανικό τομέα σε εκατ. €		Ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα σε % της πρωτιθέμενης αξίας	
	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	32.458,9	25.780,6	1.460.875,1	1.496.922,2	2,3	1,7
B	765,6	675,0	40.142,0	40.167,8	1,9	1,7
DK	687,4	785,7	26.213,4	26.604,4	2,6	3,0
D	11.878,8	9.717,7	399.933,0	413.941,7	3,0	2,3
EL	637,0	441,7	13.000,4	13.030,9	4,9	3,4
E	1.878,9	1.376,3	91.213,4	94.815,9	2,1	1,5
F	4.455,8	4.559,8	226.788,4	242.256,1	2,0	1,9
IRL	330,2	548,5	22.683,1	26.547,0	1,5	2,1
I	8.142,5	4.146,7	210.777,9	210.014,9	3,9	2,0
L	50,3	41,8	2.233,0	2.139,7	2,3	2,0
NL	574,0	657,0	58.804,8	61.487,6	1,0	1,1
A	488,6	443,6	36.208,6	38.173,5	1,3	1,2
P	206,0	210,3	21.201,3	21.418,6	1,0	1,0
FIN	403,4	416,1	24.888,8	27.223,4	1,6	1,5
S	397,9	442,3	40.818,9	43.542,0	1,0	1,0
UK	1.562,5	1.318,2	245.968,0	235.558,6	0,6	0,6

Στοιχεία για τον πίνακα 8

Κρατικές ενισχύσεις στον βιομηχανικό τομέα ανά κράτος μέλος: βλέπε τεχνικό παράρτημα, πίνακα 7.

Προστιθέμενη αξία του βιομηχανικού τομέα ανά κράτος μέλος: βλέπε τεχνικό παράρτημα, πίνακα 7.

Απασχόληση στον βιομηχανικό τομέα ανά κράτος μέλος

	1996	1997	1998	1999	2000
EU	29,948	29,907	30,301	30,119	30,126
B	0,666	0,654	0,655	0,650	0,652
DK	0,450	0,446	0,449	0,439	0,436
D	8,212	8,088	8,120	8,087	8,115
EL	0,626	0,605	0,622	0,613	0,604
E	2,504	2,619	2,753	2,843	2,928
F	3,812	3,737	3,747	3,742	3,770
IRL	0,257	0,275	0,288	0,295	0,300
I	5,096	5,093	5,196	5,171	5,158
L	0,032	0,033	0,033	0,033	0,033
NL	1,051	1,067	1,073	1,080	1,088
A	0,686	0,680	0,681	0,674	0,672
P	0,991	0,990	0,999	0,976	0,966
FIN	0,417	0,429	0,442	0,445	0,454
S	0,768	0,760	0,769	0,766	0,774
UK	4,381	4,431	4,474	4,304	4,176

Πηγή: Βάση δεδομένων Newcronos της Eurostat.

Στοιχεία για τον πίνακα 9

Κρατικές ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους, για συγκεκριμένους τομείς, στον τομέα του άνθρακα και για περιφερειακούς στόχους, μέσος όρος 1996-1998

	Ποσοστό συνολικής ενίσχυσης εκτός γεωργίας, αλιείας και μεταφορών																		
	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK			
Οριζόντιοι στόχοι	26	60	89	18	2	32	20	37	15	32	76	57	26	74	52	48			
Έρευνα και ανάπτυξη	8	13	17	7	0	5	14	3	3	7	25	30	1	31	15	4			
Περιβάλλον	1	1	24	1	0	1	0	-	0	4	6	10	-	1	9	0			
MME	7	14	3	8	2	8	3	1	9	21	4	13	1	16	7	8			
Εμπόριο	1	1	4	0	0	0	2	1	0	1	5	-	0	9	-	2			
Εξοικονόμηση ενέργειας	1	0	15	1	-	1	0	1	0	-	32	1	1	5	4	0			
Ενίσχυση στην απασχόληση	2	12	8	1	-	3	0	5	2	-	0	3	8	11	12	-			
Ενίσχυση στην κατάρτιση	5	2	17	0	-	14	0	2	-	-	-	-	6	-	6	34			
Άλλοι στόχοι	1	16	-	0	0	1	0	24	1	-	5	-	8	-	0	-			
Συγκεκριμένοι τομείς	21	11	10	4	2	29	51	34	22	2	11	15	72	11	15	7			
Χάλυβας	1	0	-	0	1	2	0	7	1	-	-	1	0	-	-	-			
Ναυπηγεία	3	-	7	2	1	19	1	-	2	-	6	-	1	7	-	0			
Άλλοι βιομηχανικοί τομείς	1	9	0	1	-	5	2	1	1	0	2	1	1	-	-	0			
Διάσωση και αναδιάρθρωση	3	1	-	0	-	2	6	-	7	-	0	6	1	-	-	-			
Τουρισμός	0	1	1	0	-	1	-	0	1	-	-	6	2	-	-	0			
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	9	-	-	1	-	-	40	25	8	-	-	-	0	-	-	-			
Μέσα ενημ., πολιτισμός & υπηρεσίες	3	0	2	0	0	1	3	1	1	2	4	-	66	3	15	6			
Άνθρακας	16	-	-	30	-	31	9	-	-	-	-	-	0	-	-	21			
Περιφερειακές ενισχύσεις	37	29	2	47	96	8	19	28	63	66	13	29	3	14	33	24			
Περιφ. άρθ. 87,3, γ)	8	29	2	4	-	6	12	-	5	66	13	23	-	14	33	17			
Περιφ. άρθ. 87,3, α)	29	-	-	43	96	2	7	28	59	-	-	6	3	-	-	6			
Σύνολο ενισχύσεων εκτός γεωργίας, αλιείας και μεταφορών σε εκατ. €	50.391	908	962	17.451	637	3.694	9.405	476	9.199	51	597	541	1.269	467	599	4.133			

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Κρατικές ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους, συγκεκριμένους τομείς, τον τομέα του άνθρακα και περιφερειακούς στόχους, μέσος όρος 1998-2000

	Ποσοστό συνολικής ενίσχυσης εκτός γεωργίας, αλιείας και μεταφορών																
	EU	B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	
Οριζόντιοι στόχοι	39	72	90	33	6	40	31	59	29	43	79	55	32	75	56	54	
Έρευνα και ανάπτυξη	10	15	13	9	0	7	17	1	5	14	25	29	1	34	18	4	
Περιβάλλον	7	1	30	13	0	1	1	-	0	3	8	12	-	1	24	2	
MME	9	21	1	8	4	7	10	0	16	24	7	11	5	13	5	7	
Εμπόριο	1	0	2	0	0	0	2	1	0	1	5	-	0	7	-	0	
Εξοικονόμηση ενέργειας	2	0	15	1	-	1	1	1	0	-	16	0	1	13	6	0	
Ενίσχυση στην απασχόληση	3	14	11	1	-	5	0	4	7	-	0	3	9	8	0	-	
Ενίσχυση στην κατάρτιση	6	5	19	0	-	19	0	1	-	-	-	-	10	0	2	40	
Άλλοι στόχοι	2	16	-	1	1	1	0	52	0	-	17	-	7	-	-	-	
Συγκεκριμένοι τομείς	14	2	9	4	3	15	31	23	14	8	8	11	64	10	18	8	
Χάλυβας	0	0	-	-	-	1	-	-	0	-	-	1	0	-	-	-	
Ναυπηγεία	3	-	5	2	1	7	4	-	4	-	4	-	-	6	-	0	
Άλλοι βιομηχανικοί τομείς	1	0	1	1	-	4	2	1	1	0	-	2	2	1	-	1	
Διάσωση και αναδιάρθρωση	1	0	-	0	-	2	0	-	2	-	-	2	2	-	-	-	
Τουρισμός	1	1	1	0	-	0	0	0	2	-	-	7	3	-	-	0	
Χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	6	-	-	0	-	-	21	20	6	-	-	-	1	-	-	-	
Μέσα ενημ., πολιτισμός & υπηρεσίες	3	1	2	0	1	1	3	3	1	8	4	-	56	3	18	6	
Άνθρακας	18	-	-	31	-	34	13	-	-	-	-	-	-	-	-	13	
Περιφερειακές ενισχύσεις	29	26	1	32	91	12	24	18	57	50	13	33	4	15	26	25	
Περιφ. άρθ. 87,3, γ)	10	26	1	5	-	9	17	4	7	50	13	29	-	15	26	18	
Περιφ. άρθ. 87,3, α)	19	-	-	27	91	3	7	14	50	-	-	5	4	-	-	6	
Σύνολο ενισχύσεων εκτός γεωργίας, αλιείας και μεταφορών σε εκατ. €	40.314	849	1.156	14.454	447	3.314	7.732	757	4.964	45	691	493	1.008	469	558	3.377	

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για το διάγραμμα 3

	Ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους * σε εκατ. €		Σύνολο ενισχύσεων ** σε εκατ. €		Ενισχύσεις για οριζόντιους στόχους * σε % της συνολικής ενίσχυσης **	
	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	12.920,3	15.260,8	50.391,0	40.313,9	25,6	37,9
B	533,6	609,3	907,7	848,6	58,8	71,8
DK	854,7	1.035,2	961,8	1.155,7	88,9	89,6
D	3.193,3	4.719,7	17.451,1	14.454,1	18,3	32,7
EL	9,9	26,8	637,0	446,6	1,6	6,0
E	1.179,4	1.303,5	3.694,4	3.313,7	31,9	39,3
F	1.838,2	2.215,7	9.405,5	7.732,1	19,5	28,7
IRL	221,0	448,7	476,4	757,3	46,4	59,3
I	1.340,2	1.310,3	9.199,3	4.964,5	14,6	26,4
L	16,3	18,9	51,3	45,1	31,9	41,8
NL	454,0	543,3	597,2	691,0	76,0	78,6
A	307,2	272,4	540,7	492,6	56,8	55,3
P	313,2	323,0	1.269,1	1.008,1	24,7	32,0
FIN	345,5	352,6	467,4	468,9	73,9	75,2
S	318,2	313,2	599,0	558,4	53,1	56,1
UK	1.995,6	1.768,3	4.133,1	3.377,4	48,3	52,4

* εξαιρουμένης της διάσωσης και αναδιάρθρωσης

**συνολική ενίσχυση εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για το διάγραμμα 4

	Τομεακές ενισχύσεις στην βιομηχανία και τις υπηρεσίες σε εκατ. €		Σύνολο ενισχύσεων εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών σε εκατ. €		Τομεακές ενισχύσεις στην βιομηχανία και τις υπηρεσίες σε % του συνόλου ενισχύσεων εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών	
	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	1996 - 1998	1998 - 2000
EU	10.573,5	5.985,2	50.391,0	40.313,9	21,0	14,8
B	117,7	19,6	907,7	848,6	13,0	2,3
DK	92,0	109,3	961,8	1.155,7	9,6	9,5
D	713,8	528,7	17.451,1	14.454,1	4,1	3,7
EL	15,4	12,3	637,0	446,6	2,4	2,8
E	1.072,6	512,2	3.694,4	3.313,7	29,0	15,5
F	4.843,7	2.646,3	9.405,5	7.732,1	51,5	34,2
IRL	140,7	176,5	476,4	757,3	29,5	23,3
I	2.080,7	813,6	9.199,3	4.964,5	22,6	16,4
L	1,0	3,4	51,3	45,1	1,9	7,5
NL	64,8	55,5	597,2	691,0	10,9	8,0
A	78,6	55,7	540,7	492,6	14,5	11,3
P	923,9	649,2	1.269,1	1.008,1	72,8	64,4
FIN	55,3	47,1	467,4	468,9	11,8	10,0
S	87,7	101,9	599,0	558,4	14,6	18,3
UK	285,6	253,7	4.133,1	3.377,4	6,9	7,5

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για το διάγραμμα 5

	Περιφερειακές ενισχύσεις		Σύνολο ενισχύσεων εκτός της γεωργίας, της αλιείας και των μεταφορών σε εκατ. €		Ενισχύσεις για περιφερειακούς στόχους σε % του συνόλου των ενισχύσεων **	
	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000	Μέσος όρος 1996 - 1998	Μέσος όρος 1998 - 2000
EU	18.745,8	11.905,3	50.391,0	40.313,9	37	30
B	256,5	219,6	907,7	848,6	28	26
DK	15,2	11,2	961,8	1.155,7	2	1
D	8.297,7	4.693,2	17.451,1	14.454,1	48	32
EL	611,7	407,4	637,0	446,6	96	91
E	312,2	380,1	3.694,4	3.313,7	8	11
F	1.830,8	1.871,7	9.405,5	7.732,1	19	24
IRL	114,7	132,0	476,4	757,3	24	17
I	5.778,5	2.840,6	9.199,3	4.964,5	63	57
L	33,9	22,9	51,3	45,1	66	51
NL	78,4	92,1	597,2	691,0	13	13
A	154,9	164,4	540,7	492,6	29	33
P	31,7	36,0	1.269,1	1.008,1	2	4
FIN	66,5	69,3	467,4	468,9	14	15
S	193,2	143,3	599,0	558,4	32	26
UK	970,0	821,6	4.133,1	3.377,4	23	24

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για το διάγραμμα 6

	Μέσος όρος 1998 - 2000	σε % του συνόλου
Σύνολο κοινοτ. ενισχ. στην βιομηχ. ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:	25.780,6	
Επιχορηγήσεις	16.271,4	63,1
Φορολογικές απαλλαγές	6.442,8	25,0
Συμετοχή σε κεφάλαια	166,4	0,6
Χμηλότοκα δάνεια	2.015,2	7,8
Φορολογικές διευκολύνσεις	157,7	0,6
Εγγυήσεις	726,9	2,8

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού

Στοιχεία για το διάγραμμα 7

	Έγκριση χωρίς αντιρρή- σεις	Κλείσιμο διαδικασίας με:			Αρνητικές αποφάσεις ως % του συνόλου		Έγκριση χωρίς αντιρρή- σεις	Κλείσιμο διαδικασίας με:			Αρνητικές αποφάσεις ως % του συνόλου		
		Θετικές αποφάσεις	Αποφάσεις "υπό όρους"	Αρνητικές αποφάσεις				Θετικές αποφάσεις	Αποφάσεις "υπό όρους"	Αρνητικές αποφάσεις			
EU	1999	539	42	3	44	7,0	I	1999	110	10	1	14	10,4
	2000	571	28	4	53	8,1		2000	92	7	1	15	13,0
	2001	591	37	1	42	6,3		2001	61	9	1	7	9,0
B	1999	47	1	0	0	0,0	L	1999	3	0	0	0	0,0
	2000	23	0	0	5	17,9		2000	4	0	0	0	0,0
	2001	21	2	0	3	11,5		2001	2	0	0	0	0,0
DK	1999	14	1	0	0	0,0	NL	1999	39	2	1	1	2,3
	2000	11	0	0	0	0,0		2000	48	1	1	5	9,1
	2001	23	0	0	0	0,0		2001	38	3	0	2	4,7
D	1999	94	15	1	14	11,3	A	1999	25	0	0	2	7,4
	2000	95	9	1	12	10,3		2000	31	2	0	0	0,0
	2001	123	11	0	14	9,5		2001	36	1	0	0	0,0
EL	1999	11	3	0	3	17,6	P	1999	16	0	0	1	5,9
	2000	9	0	0	1	10,0		2000	16	1	0	1	5,6
	2001	16	1	0	0	0,0		2001	15	0	0	0	0,0
E	1999	92	3	0	5	5,0	FIN	1999	11	1	0	0	0,0
	2000	104	3	1	8	6,9		2000	22	2	0	0	0,0
	2001	112	3	0	12	9,4		2001	9	1	0	0	0,0
F	1999	21	2	0	3	11,5	S	1999	10	1	0	0	0,0
	2000	58	0	0	4	6,5		2000	13	1	0	1	6,7
	2001	68	3	0	4	5,3		2001	5	0	0	0	0,0
IRL	1999	16	1	0	0	0,0	UK	1999	30	2	0	1	3,0
	2000	17	2	0	1	5,0		2000	28	0	0	0	0,0
	2001	20	0	0	0	0,0		2001	42	3	0	0	0,0

Πηγή: Βάση δεδομένων της Επιτροπής «Integrated State Aid Information System»

Στοιχεία για το διάγραμμα 8

	Σύνολο επιχειρηματικών κεφαλαίων ως % του ΑΕΠ, 2000	Κρατικές ενισχύσεις στις ΜΜΕ ως % τ ω ΑΕΠ, ετήσιος μέσος όρος 1998 - 2000
EU	0,231	0,044
B	0,216	0,074
DK	0,108	0,005
D	0,194	0,060
EL	0,160	0,016
E	0,134	0,040
F	0,234	0,050
IRL	0,210	0,004
I	0,137	0,065
L		0,058
NL	0,389	0,014
A	0,072	0,028
P	0,121	0,041
FIN	0,191	0,049
S	0,228	0,014
UK	0,405	0,018

Πηγή: ΓΔ Ανταγωνισμού και Eurostat